Jaroslavas Melnikas / Labai keistas namas

/88 ROMANAI

9 789986 395218

2 □ LIETUVOS RAŠYTOJŲ SĄJUNGOS LEIDYKLA VILNIUS

UDK [redacted]

Me-126

© JAROSLAVAS MELNIKAS, 2008

© DIZAINAS, ROMAS ORANTAS, 2008

© LIETUVOS RAŠYTOJŲ SĄJUNGOS LEIDYKLA, 2008

ISBN 978-9986-39-521-8

Musė I

Kūno daug prisiveisė žemėje – daug ir miršta. Bet tuoj ir gimsta. ☐ 5
Turiu omenyje žmogiškus, zuikiškus, lokiškus, karvių ir pan. kūnus.
Tarp žmogiškųjų pasitaiko Bethovenų, tarp zuikiškųjų – ne.

Kalnuose tylu, tarp akmenų. Nė gyvos dvasios. Tik saulė kybo,
šalta, virš viršukalnės.

Mano kambaryje – musė. Ąžuolas šlama už lango, beprasmiškai.
Paukštelis. Man keista, kad dar gyvenu.

Ko reikia

6 ☐ Tu neatsikėlei šeštą ryto. Ir nereikėjo. Tu neišsimaudei duše. Ir nereikėjo.
Tu nepadarei mankštos. Ir nereikėjo. Tu nepaskambinai. Ir nereikėjo.
Tu neįgyvendinai to, ką buvai sumanęs, ir nereikėjo.
Tu padarei ne tą, o kitką. Tu nenusičiaudėjai, o sužagsėjai.
Tu nepravirkai, o nusijuokei.
Saulei, tekančiai Rytuose.

Gimdymas

Tuminas skrido lėktuvu, su portfeliu, o čia lėktuvas susprogo. Tuminas daug norėjo, skraidydamas maršrutu Londonas–Los Andželas.

Tuo tarpu Pečkys gyveno kaime, vos sukrapštydamas kapeikų duonai. Ir štai jis, Pečkys, išgyveno šimtą metų, būdamas beveik niekuo. Ir niekur neišvažiavo.

Tuo tarpu Marija Stonienė pagimdė vienos minutės dukrytę – rajoniniuose gimdymo namuose. Ir ji rėkė tą pačią akimirką, kada rėkė – krisdamas – Tuminas: bet dėl kitko. O Pečkys tuo tarpu tiesiog miegojo, be garso.

Dievas, jis visą tą laiką buvo, su visais.

Atradimas

Mergina aptiko vonioje savo kūną, iki tol nepastebėtą. Kažkaip keista „būti moterimi“, ar ne?

Ūsai

Ūsai želia todėl, kad jie želia. Barzda želia todėl, kad ji želia. Mes norime valgyti ir štai kažką kramsnojam. O šlapinamės, nes labai raižo, pilve. Lygiai taip pat mes staiga sanguliaujame, patys nesuprasdami kodėl, o paskui, suprantama, gimdome. Galiausiai, nuveikę ką nors gyvenime, mirštame – kaip visi. Nes mirštasi. Savaime.

Pasigailėjau uodo (juk gyvybė!), o jis po minutės nepastebėtas įkando į pirštą. Ir šįkart, pasikasęs stipriai niežtinčią vietą, pritrėškiau jį, bjaurybę, ant sienos.

Bedvasiškumas

Pečkys nugyveno gyvenimą vis mąstydamas. Jis suvokė dūlėsių ir sumaišties beprasmiškumą. O Verslovas siaubingai blaškėsi, vis kaupdamas turtus; ir prikaupė namą, mašiną ir sąskaitą banke. Na ir bukas kvailys.

O čia Pečkys pasikorė – nuo apmąstymų ir nevilties – savo egzistenciniame vieno kambario butelyje. O Verslovas nesuprato, kad jis siauraprotis, ir toliau blaškėsi – parūpindamas žmonai kailinius ir statusą, vaikučiams žaidimų ir linksmybių, o visiems drauge – šeštadieniais ir sekmadieniais poilsio užmiestyje (specialiame brangiame centre) – džiaugsmą. O dar Kanarų salas kartą per metus, lėktuvu.

Jis nė nesuprato, tas Verslovas, kad visa tai beprasmiška ir žema. Dėl to ir džiaugėsi visą gyvenimą su vaikais ir žmona kaip kvailelis. Nedvasingai.

Gyvenimo laikas

Trinti kūną kempine – dešimt minučių. Gramdyti akytu akmeniu pėdą – dešimt minučių. Muilinti ir plauti galvą – dešimt minučių. Tepti kūną kremais – dešimt minučių. Tvarkytis veidą – dešimt minučių. Daryti mankštą – pusę valandos.

Lyginti drabužius – pusė valandos.

Rengtis – pusė valandos.

Tvarkyti kambaryje daiktus – pusė valandos.

Šluostyti dulkes, siurbti – pusė valandos.

Šveisti grindis iki blizgesio – pusė valandos.

Palaikyti sterilumą ir idealią tvarką – visą dieną.

Leisti beprasmišką laiką, sukuriant prasmę.

Visą gyvenimą.

Viskas gerai

Piotras Iljičius labai norėjo namelio. O štai įgydamas namelį, jis netenka artimo žmogaus. Ir Piotras Iljičius visiškai nejaučia jokios laimės naujutėliame namelyje, tiesiog apmaudu. O kada jis dar turėjo tą artimą žmogų, tai kažkaip to nepastebėjo, o vis norėjo namelio ir tiesiog siuto.

Na, argi ne kvailas žmogus – tas Piotras Iljičius?

O štai dar Mironovna norėjo daug pinigų, o kai gavo, tai su širdimi kažkas: ir nereikia jai dabar jokių pinigų, vis po ligonines. Irgi juk neprotinga – ta Mironovna.

O dėl manęs, tai man viskas kuo puikiausiai, galite neabejoti.

Pareiga

Privalau atlikti pareigą. Ką aš privalau? Mylėti, būti jūra, žuvėdra – aš. Aš privalau mėžti mėšlą. Ką aš privalau? Būti tavo kvėpavimu, garsais, užgimusiais tyloje, niekuo, bučiuojančiu tavo batelį. Privalau kariauti, būti brokeriu, tvarkyti reikalus. Ką aš privalau? Štai sprogsta jūros – jų purslai užtyška ant mano lūpų. Ką aš privalau? Kažkas didžiulis išpučia iš vidaus kalnus. Kažkas pila auksinį skystį per skylę danguje. Ką aš privalau? Kažkas įžiebė žvaigždes – tavo akis. Aš jas myliu. Debesys, plaukiantys jose: kur tu? Ką aš privalau? Štai kažkas numarino lapus. Kažkas pila lietus iš dausų, apšviečia kavinių vitrinas. Ką aš privalau? Paskutinieji troleibusai, kažkas verkia manyje. Ką aš privalau? Kažkas alsuoja šiame pasaulyje. Visada.

Vanduo

Sėdėdamas kine, nepastebimai verkiau. Paskui šlapinausi – šypsodamasis. Šnypščiau nosį, nes sloga, o naktį išliejau sėklą, į žmoną. Vanduo taip ir sunkiasi iš manęs pro visas skyles.

Buvimo vieta

O aš gyvenu tarsi apskritai. Tarsi būčiau vaikystės namuose, pirmosios žmonos bute, kažkokiame studentiškame bendrabutyje, kažkokiame kurorte. Ir štai aš iš tiesų tarsi dar kitoje vietoje: bet aš netikiu.

Man nurodė mano vietą, o aš nesupratau: ir nenoriu suprasti. Man davė penkiasdešimt metų, o aš nusijuokiau: kaip berniukas ir jaunuolis. Aš sau sakau: aš esu aš. Tai ne aš.

Štai ką sau sakau.

Priešingai

Neįsijungti televizoriaus, kai norisi. Neskambinti, kai reikia. Atsisakyti skanaus maisto. Saldaus miego. Išeiti į šaltą naktį, į drėgną rytą. Važiuoti lietui lyjant į kalnus. Rimtai nežiūrėti „į šlovę“, „nuomones“, „pinigus“. Neteikti reikšmės daiktams.

Neatverti sielos, kai labai sunku. Laikyti paslaptyje savo meilę. Nedaryti nieko, ko norėtųsi.

Skausti save kasdien. Kad būtum laimingas. Riboti iki begalybės – kad gautum neribotą laisvę.

Ko reikia akmeniui prie jūros?

Gyvenimo metai

Sakau žmonai: o jei gyventume ne penkis šimtus metų, o šimtą ar dar mažiau? O žmona sako, kad kvailys: neva, koks skirtumas, štai jei mes iš viso nemirtume, o taip – koks skirtumas. O man yra skirtumas – kur penki šimtai, o kur šimtas. Man gaila, kai pagalvoju, kad žmogus galėtų gyventi šimtą metų ir mažiau. Kaip drugelis vienadienis, vadinasi. Tik pagalvokit! Žmogus! Gaila žmogaus.

Tai koks gi aš kvailys, jei taip va jaučiu?

Dievo pinigai

Dievo pinigai. Dievo butas. Dievo namas. Dievo automobilis. Dievo televizorius. Dievo kavos aparatas. Dievo telefonas. Dievo kompiuteris. Dievo mikrobangė krosnelė. Dievo šaldytuvas. ☐ 19

Dievo trumpikės. Dievo marškiniai. Dievo kelnės. Dievo kaklaraištis. Dievo švarkas. Dievo batai.

Dievo prezervatyvas.

Dievo pareigos. Dievo firma. Dievo chemijos kombinatas.

Dievo žmona. Dievo sūnus. Dievo marti. Dievo anūkai.

Dievo jachta. Dievo baseinas. Dievo sauna. Dievo sodas.

Dievo liga. Dievo mirtis. Dievo dūlėsiai.

Kur laimė

20 ☐ Driekus kalė ir kalė pinigus, ir vis daugiau, o laimės nedaugėjo kažkodėl – kaip tyčia. O Pocius nekalė pinigų, o laimės daugėjo. O Simaitis kalė pinigus ir laimės daugėjo, o Tumonis nekalė ir laimės nedaugėjo. Tai kurgi laimė?

Daugybė

Susirinko dvidešimt penki Smirnovai Andrejai Vasiljevičiai (surinko visus internetu, per Googlą). Vienas mokytojas, o kitas kiemsargis, o dar chemikas, rašytojas, taksistas, transporto ministerijos antrasis sekretorius ir bomžas. Ir kiekvienas – Smirnovas Andrejus Vasiljevičius: tik pamanykit! O dar – padavėjas ir suvirintojas, o dar elektrikas ir kompozitorius (irgi Smirnovas Andrejus Vasiljevičius!). Stogas važiuoja.

O čia užeina dvidešimt penkios Lipkinos Liudmilos Mironovnos. Košmaras: virėja ir lingvistikos daktarė (tai dvi, o ne viena), siuvėja, valytoja (taip pat profesija!), buhalterė, operos ir baleto teatro artistė (tai ne dvi, o viena). O dar ten buvo Lipkinų Liudmilų Mironovnų prostitučių (įsivaizduokit – dvi iš karto, iš skirtingų miestų: abi Lipkinos ir abi Liudmilos Mironovnos), viena bedarbė ir viena milijonierė (dievaži).

O dar tarp Lipkinų Liudmilų (Mironovnų) – avalynės fabriko direktorė, leidėja, medicinos sesuo, kirpėja ir net troleibuso (antrasis maršrutas) vairuotoja. Ir kiekviena turi po dvi krūtis – iš priekio, kaip pridera. Ir štai dvidešimt penkios Lipkinos Liudmilos Mironovnos sėdasi priešais dvidešimt penkis Smirnovus Andrejus Vasiljevičius.

Sėdasi ir žiūri – vyrai į moteris ir moterys į vyrus. Ir taip jiems keista, kad čia visi Smirnovai Andrejai Vasiljevičiai, o ten visos – Lipkinos Liudmilos Mironovnos. Ir atrodo, kad jų tarsi nėra – taip jų daug, su tokiomis pat pavardėmis, vardais ir tėvavardžiais.

Tamošaitis ir Nemeikšis

Tamošaičiui paskambino ir pasakė, kad jis kvailys, bjaurybė ir šūdas ant pagaliuko. Tamošaitis įsižeidė ir ilgai galvojo, kas tai galėjo būti. Galbūt tai Sėjūnas – iš antrojo skyriaus – kuriam jis nesuteikė atostogų? O gal kaimynas (nepaskolino dvidešimties dolerių). O galbūt Lelienės, buvusios meilužės, vyras (o čia paprasčiausiai ne ten paskambino!)? O Nemeikšiui paskambino ir pasakė tą patį – tai jis nė dėmesio neatkreipė: išbėgo su reikalais, nėra kada jam kreipti dėmesį į kvailystes. O čia ateina Tamošaičio žmona: ko tu guli ir nieko neveiki? O Tamošaitis: man paskambino, mane įskaudino, pažemino, aš kenčiu. Tada Tamošaičio žmona nušluostė Tamošaičiui nosį, pasiguldė ant savęs ir jis nusiramino. O Nemeikšis tuo metu kirto mišką už miesto. Be žmonos. Nes juk šalta ir žiema – sušalsi be malkų.

Saulėlydis

Nusprendė Simonavičius važiuoti į Ameriką, kad turtingiau gyventų: o kai atvažiavo, tai uraganas atskriejo ir pražudė Simonavičių. Štai jums ir Amerika. O štai Jurginis nusprendė į Londoną nuvažiuoti, kad turtingiau gyventų: o ten jį susprogdino, teroristai, metro. Štai jums ir Londonas. O štai Jekaterina Kolupajeva išvažiavo į Vokietiją, kad turtingiau gyventų. O ten ją tarpuvartėje šeštadienį, artinantis pusiaunakčiui, kažkas išprievartavo: iki šiol nežino kas. Štai jums ir Vokietija. O Baronui Romoje, kur jis išvažiavo, kad turtingiau gyventų, negerą ligą surado: ir kažkodėl nėra džiaugsmo, kad esi Romoje, o kiti – Balbieriškio kaime. Štai jums ir Italija. O Marina Lavrinovič apskritai dingo ir apie ją nieko negirdėti – po to, kai išdūmė į Australiją, kad turtingiau gyventų. Štai jums ir Sidnėjus. O tuo metu Tijūnas niekur nevažiavo ir buvo savo vietoje – kepė bulves su svogūnais, krapštė nosį ir žiūrėjo į saulėlydį – savo name pamiškėje. Štai jums ir Tijūnas.

Kultūra

Biliūtė gyveno gyveno ir išsigando, kad jos pilve kažkokia gimda. „Kodėl ją turiu? – ėmė galvoti Biliūtė. – O jei aš nenoriu?“ Bet gimda niekur nedingo, o egzistavo nesiklausdama Biliūtės leidimo. Kraujavo reguliariai ir be leidimo kartą per mėnesį. Ir taip pat reguliariai Biliūtėje užgimdavo kažkokia kiaušialąstė. „Vadinasi, manęs niekas neklausia, noriu aš ar ne turėti gimdą, – toliau galvojo Biliūtė. – Ar aš noriu būti apvaisinta, ar noriu gimdyti? Davė gimdą, ir baigta!“ Ir norėjo Biliūtė labai įsižeisti, bet čia ūmai jai kilo dar labiau iš koto verčianti mintis: „O kas manęs paklausė, ar aš noriu būti apskritai? Kodėl aš esu? Iš tiesų, kodėl?“ Keista, kad apie tai ji niekada nesusimąstydavo. Juk niekas gi neklausė: pasakė būk – ir štai Biliūtė yra! Na, nieko sau. Juk čia kvepia net tam tikru akiplėšiškumu, kažkokia vos ne vergvaldyste, pripažinkite (tai štai iš kur frazės „Dievo vergai“, „Dievo tarnai“!) – ar negalima buvo kultūringai paklausti: Gal malonėtumėt būti? Gal malonėtumėt, madam, apsivaisinti ir pagimdyti? „Tai nejau Dievas – nekultūringas?“ – pagalvojo Biliūtė, apsivaisindama spalio 3 po pusiaunakčio nuo Tumonio Mykolo.

26 ☐ – Mirties nebijo tas, kas nebijo mirties, – pasakė Biliūnas ir paleido sau kulką į kaktą.

– Mirties nebijo tas, kas nebijo mirties, – pasakė Šabaniauskis ir nuėjo gerti alaus į alubarį.

– Mirties nebijo tas, kas nebijo mirties, – pasakė Purienė ir taip pratrūko juoku, kad išleido nepadorų garsą.

O Vareikis tuo metu sėdėjo priešais televizorių krėsle ir rakinėjo nosį, atsiduodamas būties malonumui. Tai kas gi protingesnis: Biliūnas? Šabaniauskis? Ar Purienė su Vareikiu?

Ko nori Dievas

Dievas duoda laimę, jis gi ir atima. Jis duoda rytą ir naktį. Jis sukūrė musę ir dramblį. Smarvę ir subtilius aromatus. Gimimą ir mirtį. Liežuvį ir klitorį. Vyrą ir moterį. Žemę ir žvaigždes. Dievas nori to, ko jis nori (einu miegoti).

Na, nieko sau

Duktė sako: „Tėte, duok pinigų.“ Na, nieko sau duktė. Sūnus sako: „Noriu mopedo.“ Na, nieko sau sūnus. Žmona sako: „Kvepalų prancū-ūziškų!“ Nieko sau žmona. Šuo loja – kad kiek ir įkąs į minkštą vietą. Nieko sau šuo. Saulė šviečia – kaip pakvaišus, tiesiai į akis. Nieko sau saulė. Viršininkas skambina: „Ateik, kur dingai.“ Na, nieko sau viršininkas.

Išmintis

Parodė mane per televizorių. Na, parodė. Snukis normalus (tik kreivas). Sako žmona: „Betgi tu jau senas!“ Na, sako (į save geriau pasižiūrėtų). Kažką va čia skauda; na, skauda. O jei padvėsiu kaip šuo patvory? Na, padvėsiu (o kam apskritai gyventi?). Štai remontą bute reikia daryti: na, reikia. O siaubas kaip nesinori pradėti: na, ko gi čia nesuprasti. Štai skambina kaimynas: paskolink iki algos. Na, skambina. O štai Dievas iš ikonos grūmoja pirštu: aš tau! Na, grūmoja (o gal man tik taip atrodo!). Nuodėmingas aš: na, nuodėmingas (o jūs tai ne nuodėmingi – tiesiog angeliukai su rožytėmis). Va štai čia man spuogas iššoko (nepasakysiu kur). Na, iššoko – kodėl gi jam neiššokus?

Laimingas sapnas

30 ☐ Išėjau rytą prie mašinos, žiūriu: o vietoj mašinos kita mašina, skalbimo. Nieko sau. Na, paėmiau skalbimo mašiną. O paskui kartą grįžtu iš darbo, o vietoj skalbimo mašinos – siuvimo mašina. Nieko sau. Na, nutempiau ją žmonai į miegamąjį: tegul siuva. O paskui vietoj siuvimo mašinos sūkurinė vonia. Oho. Aš iškart į vonią; o ji kad paleis čiurkšles į kūną – dieve, kaip gera! O paskui vietoj sūkurinės – žiūriu, kažkoks dviratis triratis: na, ką aš su juo darysiu? Atidaviau kaimynų berniukui. O štai jis ateina, sako: tai juk ne dviratis, jis buvo dviratis, o dabar tai, dovanokit, klozetas. Aš žiūriu – iš tiesų, belgiškas klozetas. Su elektroniniu valdymu už du tūkstančius litų. Na, aš paėmiau, pastačiau vietoj senojo. O štai vakar pareinu, o vietoj klozeto kažkokia lazda su mygtuku. Aš paėmiau ir nuspaudžiau mygtuką, o ji kad trenks man per makaulę! O dar kad suriks: „Jau tu nubudai, ar ne?!“ Čia tai bent.

Nubudus

Gyvenau gyvenau ir štai žiūriu: kas čia gyvena? Nesupratau. Ėmiau šen bei ten žiūrėti: nesuprantu, kas čia gyvena? Kas į darbą vaikšto? Kas bjauriai (meilikaujančiai) šypsosi? Sako: „Prašom prašom, ko pageidautumėt?“ Kas šmirinėja kaip tarakonas? Ko jis nori? Pinigėlių? Paryžiaus? Ko nori? Kažkoks kvailys. Ne, nesupratau, kas čia gyvena. Kažkoks kvailys.

Valdžia

Šalies ministras pirmininkas ką tik atvažiavo su palyda iš savo rezidencijos (blykčiojo ir kaukė policijos mašina priekyje, visi davė kelią ir žiūrėjo pavymui) į vyriausybės rūmus, sukvietė ekstrinį kabineto posėdį, kuriame daug rėkavo, ir nuėjo šlapintis. Žinoma, jis niekam nepasakė „einu šlapintis“, o tiesiog baigė posėdį, nes apie tokius dalykus nekalbama ir neduodama interviu televizijos kanalui, tą reikia suprasti. Ir kada šlapinosi, jis kažkaip pamiršo, kad juk yra šalies ministras pirmininkas, ir tiesiog žiūrėjo į iš jo trykštančią geltoną srovę. Galima buvo pamanyti, kad jis ne valdžia, o kažkoks apgailėtinas besišlapinantis kūnas kaip visi mes. Ir kad jis nėra nemirtingas kaip ir mes visi. Ačiū dievui, niekas nematė jo tokio įvaizdžio, kitaip nebūtų buvęs jis visiems ministras pirmininkas ir valdžia, o paprastas žmogus-kūnas.

Karti šlovė

Pervažiavęs sieną Dargužis staiga suprato, kad *ten* – jis jau niekas. Tai buvo labai keista, nes Dargužį pažinojo visa šalis. Na, ne visa šalis, o jaunoji jos dalis. Na, ne visa jaunoji dalis, o tam tikra jaunosios dalies dalis. Na, ne tam tikra jaunosios dalies dalis, o tam tikros jaunosios dalies tam tikros dalies dalis. Trumpai tariant, Dargužis dirbo televizijoje. Dėl to jį pažinojo – iš veido – visa šalis. O čia, vadinasi, jis niekas. Kaipgi? Ir Kelne jis niekas, ir Melburne. Ir Singapūre ir Gvadelupoje. Jis visur niekas, Dargužis. Na kaip čia atsitiko, sakykite? Kaip čia atsitiko, kad Dargužis tapo niekas, kaip koks šaltkalvis-santechnikas?

Sviderskio turtas

Levinskis turėjo tris milijardus, Timinskas vieną milijardą, Žukas penkis šimtus milijonų, o Sviderskis – savigarbą. Ir kada Žukas praeidavo pro Sviderskį ant suolelio, tai nė nepastebėdavo, pro ką praeina. O kada Timinskas praeidavo pro Žuką, tai savo ruožtu Žuko nepastebėdavo. O Levinskis apskritai nieko nepastebėdavo, tik Česnulevičių, kuris turėjo dešimt milijardų. O štai Sviderskis – jis pastebėdavo visus, gliaudydamas saulėgrąžas į tūbelę iš laikraščio: ir Žuką, ir Timinską, ir Levinskį, ir net Česnulevičių. Pastebėdavo, šypsodavosi ir mėgaudavosi laisve, gliaudydamas saulėgrąžas. „Na ir kvailiai gi Žukas, Timinskas ir Levinskis drauge su Česnulevičium“, – galvojo jis, prisimerkdamas nuo saulės.

Labai keistas namas

Čia ateina Ana ir nusirengia. O čia Marija už durų. Ji irgi nusirengia. O už tų durų Žana. O už tų Veronika. Ir Diana. Ir Salomėja. Ir net Žinetė, prancūzaitė. Ir visos jos nusirengia, visiškai – kiekviena Raudonųjų rožių gatvės 28 name, savo bute. Ta iš kairės, ta iš dešinės, ta virš jos, o ta po ja. Jei paskaičiuotume iš viso, tai bus keturiasdešimt keturios moterys name. Keturiasdešimt keturios moterys ir trisdešimt vienas vyriškis. Juk tik pamanykit – keturiasdešimt keturi moteriški kūnai. Iš viso dvi tonos gyvo kūno. Moteriškų formų. Ir kai kurios dar dauginasi (trisdešimt turi vaikų, ir keturios nėščios). Tai kas čia per namas toks keistas, a?

Gyvenimo būdas

36 ☐ Kareiva laikė save labai protingu, nes žinojo daugybę dietų ir sveikų gyvenimo būdų. Jis nevalgė nei angliavandenių, nei cholesterolio, o tenkinosi sveiku maistu ir kiekvieną rytą bėgiojo mažiausiai valandą. Ir per pietų pertrauką penkiolika minučių darė mankštą. Gėrė daug vandens, kaip rekomenduojama. Dar jis lankė baseiną, grūdinosi ir vengė alkoholio. Rengėsi ir šimtinę nugyventi, o visa tai baigės tuo, kad jis kartą numirė – nuo širdies smūgio, štai kokia nesąmonė. O štai Silkinis net supratimo neturėjo apie dietas ir sveiką gyvenimo būdą, rijo gėrė, kas papuolė, kad tik būtų ką. Ir gyvena iki šiol, jau greitai devyniasdešimt treji metai. Tai kaip, sakykit, tai suprasti? Tokią logiką?

Auklėjimas

Panoro Rokosovskis ir Tomkutė vaiką prasimanyti. O kaip prasimanyti? Na, kaip prasimanyti? Suprantama kaip. O kita vertus – gėda. Rokosovskis apkabino Tomkutę, o ta visa išraudo kaip vėžys. Baisu. Kas dabar bus? Dieve, kas dabar bus? Juk Tomkutė, nepaisant savo amžiaus, niekada prie vyro nebuvo prisilietus, o čia jis ją apkabino! Pirmą kartą! Beveik nuogą! O manote, Rokosovskis buvo lietęs moterį? Jis ir pats išsigando, pamatęs moters krūtinę, ir stovėjo, nežinodamas, ką daryti. Ne su krūtine, o apskritai. Ir tada Tomkutė liovėsi buvusi raudona kaip vėžys ir kažkodėl ne juokais įpyko (pati gi bijojo) ir atstūmė Rokosovskį. O Rokosovskis nesuprato, pargriuvo ir pravirko. O kūdikis laukė laukė ir taip ir negimė, vargšelis – Rokosovskiui ir Tomkutei. Tai kas gi čia gero – kūdikiui?

Proto žala

Pernelyg daug proto moteriai – irgi blogai. Kada Čiuželienė – iš meilės – įkando savo nuogutėliam sūneliui į skanų stangrų užpakaliuką, ji išsigando. Ne tiek kūdikio riksmo, kuris nesuprato, kad ji iš meilės, o kito. Juk, vadinasi – pagalvojo Čiuželienė – aš norėjau jį suvalgyti. Žinoma, aš ne kvailė, kad valgyčiau savo vaiką, ir ne beprotė. Bet iš kur manyje tie jausmai? Kodėl man norisi dantimis kramsnoti savo kūdikį? Kodėl norisi suleisti į švelnų rožinį kūnelį savo iltis? Kodėl vadinu jo kūnelį „skaniu". Bet paskui – nusiraminusi – Čiuželienė pagalvojo: betgi aš ne viena taip vadinu. Betgi ne aš viena patiriu tuos troškimus. Betgi tai, ko gero, būdinga visoms moterims, visoms mamoms. O jei tai giliai prigimtyje, tai iš kur tokia prigimtis? Ar tik nevalgė savo vaikų mūsų protėviai prieš milijonus metų – ir nematė čia nieko blogo? Kol kažkas neatėjo ir nepasakė, kad tai blogai. Ir nuo to laiko liovėmės valgę savo vaikus, o liko tik noras „kandžioti" mažylį ir tas posakis, kad „užpakaliukas skanus" („koks skanus vaikutis!")?

Sidoravičiaus žygdarbis

Sidoravičius uždirbo du tūkstančius dolerių ir staiga užsigeidė juos padegti. Būtent tada, kai prisiminė, kaip juos sunkiai uždirbo, užsigeidė juos sudeginti. Na, kas dar taip sugebėtų? „Jei juos sudeginsiu, – galvojo Sidoravičius, – užbrauksiu savo daugelio mėnesių darbą. Tai kurgi logika? O nereikia logikos: žmonės nesupranta, kad nereikia logikos." Ir Sidoravičius ištraukė iš po grindų pundelį dolerių. „Nes jei jų nesudeginsiu, – vėl galvojo Sidoravičius, – būsiu kaip visi ir savęs neatrasiu. Nes sudeginti du tūkstančius dolerių, už kuriuos galima nusipirkti tiek naudingų niekų, – tai jau poelgis. O aš jau seniai negaliu savęs atrasti". Ir štai taip pamąstęs Sidoravičius paėmė šimto dolerių banknotą ir prikišo prie jo degtuką. Ir kai jis suspragėjo, ėmė rūkti ir pradėjo degti, Sidoravičius stebėjo savo jausmus. Labai keisti buvo jausmai. Pabandykite ir sužinosite, kas tai per keisti jausmai!

– Niekas man gyvenime neįsakinės! – suriko Tonkūnas, sėdo į lėktuvą ir išskrido į Gvadelupą.

– Niekas man gyvenime neįsakinės! – suriko Dragūnas, sėdo į krėslą ir išmaukė šimtgramį.

– Niekas man gyvenime neįsakinės! – suriko Vareikis, išvažiavo į mišką ir susikūrė laužą pamiškėje.

– Niekas man gyvenime neįsakinės! – suriko Rotozejevas ir taip trenkė durimis mokesčių inspekcijoje, kad ėmė kristi tinkas.

– Niekas man gyvenime neįsakinės! – surikė Sėlius ir taip trenkė namuose telefoną į grindis, kad šipuliai nuskriejo po sofa.

– Niekas man gyvenime neįsakinės! – suriko Tarabildienė ir taip išsirietė nelyginant žuvis, kad ėmė ir pagimdė nuostabią dukrelę.

Stotis

Bijojo bijojo Šapka visko pasaulyje ir pavargo. Taip pavargo bijoti, kad galas jam pasirodė didžiausiu gėriu. Na štai išėjo jis į gatvę, kad plyta nukristų: o ta nenukrito! „Keista“, – pagalvojo Šapka ir sėdo į taksi, kad užsimuštų. O taksi jo neužmušė, o nuvežė jį į stotį. O stotyje Šapkai visiškai nėra kas veikti. Na, jis pamatė bėgius ir nusprendė, kad jį traukinys pervažiuos. O jam mergina policininkė sako: „Pilieti, jūs nestovėkite taip arti krašto, kitaip dar traukinys užkliudys, pasitraukite, prašom.“ Žiūri Šapka – o tai graži mergina policininkė. Jis pagalvojo, kad po jos uniforma viskas moteriška, ir įsimylėjo. O mergina policininkė, jau be drabužių, sako jam naktį: „Kvaileli, tu mano, kvaileli.“ „Koks gi aš kvailelis?“ – galvoja Šapka ir negali suprasti, kodėl jis jau nieko nebebijo, o gyvena tarsi nemirtingas.

Susitikimas

Nikolaitis nusispjovė ant grindų ir jam buvo vis vien. O Rybikauskas nenusispjovė, nes pagalvojo, ką apie jį pamanys. Tuo ir skiriasi Nikolaitis nuo Rybikausko. Nikolaitis pasakė, kad paskambins penktą, o paskambino dešimtą arba apskritai nepaskambino. Ir nieko, laimingas. O Rybikauskas jau galvoja, kad jo ten, kitame laido gale, laukia ir kaipgi jis gali leisti, kad žmogus lauktų? Ką pamanys apie jį, Rybikauską? Štai Rybikauskas ir kankinasi, kvailys. Koks kvailys! Juk jis gi, mano Rybikauskas, žmogus – aname laido gale? O kas gi Nikolaičiui – aname laido gale – ne žmogus, išeina? Tada kas? Mėšlas gal? Kaip staiga, įsivaizduokit, jie susitinka, Rybikauskas ir Nikolaitis, tarpdury, visiškai atsitiktinai. Ir kaip stums – durimis – Nikolaitis Rybikauską: vaikšto čia visokie apipelėję inteligentėliai! O Rybikauskas nesuprato, ką padarė Nikolaitis, pasitrynė šoną ir nuėjo sau toliau. Nieko sau!

Paradoksas

Niauraitė pamilo Deksnį, o Deksnys tik mėgavosi Niauraite. O širdyje niekino. Ir Bitinaitę taip pat, ir Jakštaitę. Kai tik patirs malonumą, taip ir niekina. O Niauraitė, maudamasi kelnaites, ir sako: „Tu mane niekini?“ – „Ne, aš tave myliu“, – sako Deksnys, o pats niekina. O štai jei kokia moteris jo neprisileidžia – tą jis gerbia. O kai tik nusimauna kelnaites – taip iškart ir niekina. Na, argi ne niekšas tas Sigitas Deksnys?

Veidrodis

44 „Aš kažkokia moteris“, – pagalvojo Verbelienė, žiūrėdama į save nuogą veidrodyje, ir išsigando. Kad ji moteris. O jos vyras, Verbelis, nesuprato ir pasiuntė ją į virtuvę. O Verbelienė ir virtuvėje nepamiršo, kad ji kažkokia moteris, ir koridoriuje, ir miegamajame. Ir paskui ji ėjo gatve ir vis tiek nepamiršo. Ir visą laiką galvojo, iš kurgi ta moteris joje atsirado – su krūtimis, gimda, kas ji tokia? Ir bijojo truputį savęs, nes norėjosi paklausti, žiūrint į veidrodį: „Kas tu tokia?“ Bet tada darėsi visai nyku ir norėjosi važiuoti į psichiatrinę ligoninę. Bet netrukus Verbelienė pasidarė kaip visi, pamiršo apie moterį ir ėmė bėgioti kaip visi. Džiaugdamasi, kad ji, ačiū dievui, jokia ne moteris, o pati sau.

Dievo patelės

Dievas turi daug patelių – baltų, juodų, geltonų. Aukštų ir žemų. Storų ir plonų. Ilgais ir trumpais plaukais. Siauromis ir plačiomis strėnomis. Su didelėmis, mažomis krūtimis ir visai be jų. Senų, jaunų ir net dvimečių. Jos bėgioja po planetą – kramto, klega, puldinėja. Šlapinasi ir tuštinasi. Rėkia, patirdamos orgazmą, arba tylėdamos žiūri į sieną. Dėl kažko lieja ašaras. O dar kartais taškosi seilėmis, siunta.

Vienos patelės jau pagimdė ir gali dar gimdyti. Kitos jau pagimdė ir nebegali gimdyti. Trečios dar nepagimdė, bet gali pagimdyti. Ketvirtos dar nepagimdė ir niekada (dėl įvairių priežasčių) nepagimdys.

Dievas turi daug patelių Žemėje. Ir visos jos – jo.

Gaila Dievo

46 □ Visi manė, kad Dievas amžinas, bet tai galbūt netiesa, ir štai jis numirė, vargšelis – ir štai jį laidojo: artimieji, giminės – kiti Dievai. Ir buvo labai liūdna, nes tas Dievas nugyveno devynis šimtus penkiasdešimt milijardų (galbūt) metų ir štai atėjo jo galas (o kas gali paneigti: juk mes nieko nežinome apie Dievus, nelemta mums žinoti). Ir dar buvo svarbu, kad numirė tas Dievas, kuris savo rankom sutvėrė Žemę ir mus su jumis, kvailius (o kiti Dievai sukūrė kitus pasaulius). Bet didžiausia niekšybė yra tai, kad mes tuo laiku, kada numirė *mūsų* Dievas, gurkšnojome alų ir kalbėjomės apie futbolą, o gal perkandinėjome vienas kitam gerkles – kaip kažkokios žemiškos menkystės. Tie Dievai, kurie liko (kol kas?) gyventi, norėjo mums pranešti, kad štai mirė mūsų Dievas, bet pamanė, kad tokie menkystės kaip mes ir jūs nieko nesupras. Juk mes gi kvailiai, mes neverti tokio žinojimo, nes mes gi, išgirdę tokią naujieną, dar azartiškiau imsime gurkšnoti alų, kalbėtis apie futbolą ir perkandinėti vienas kitam gerkles.

Kam Dievas sugalvojo gleives? Kam Dievas sugalvojo kraują? Kam Dievas sugalvojo šlapimą? Kam Dievas sugalvojo išmatas? Kam Dievas sugalvojo spermą? Kam Dievas sugalvojo lytinį aktą?

Kam Dievas sugalvojo skrandį? Kam Dievas sugalvojo žarnas? Kam Dievas sugalvojo išangę? Kam Dievas sugalvojo šlapimo pūslę? Kam Dievas sugalvojo gimdą, penį, kiaušides?

Kam Dievas sugalvojo mikrobus? Kam Dievas sugalvojo ligas? Kam Dievas sugalvojo kančią?

48 ☐ Gerbūtavičius pamatė girtus paauglius troleibuse, kurie keikėsi ir kabinėjosi prie pagyvenusių moterų, ir juos sudraudė. Tada paaugliai ėmė jį įžeidinėti ir grasinti. Tada Gerbūtavičius atsistojo boksininko poza ir paguldė visus septynis ant troleibuso grindų (net dvi merginas!). Paaugliai nežinojo, kad Gerbūtavičius yra bokso čempionas. Čia buvo jų klaida.

Bet paaugliai nenusiramino, o pasekė, kur gyvena Gerbūtavičius, ir tuoj pat nusprendė jį užmušti. Vienbalsiai. Jie tą padarė kitą naktį, kada Gerbūtavičius ėjo namo po budėjimo banke, kur dirbo asmeniniu banko direktoriaus sargybiniu. Gerbūtavičius manė, kad jei jis bokso čempionas ir asmeninis banko direktoriaus sargybinis, o dar turi kišenėje pistoletą, tai paaugliai jo bijo. Čia buvo jo klaida.

Jie jo bijojo – troleibuse – bet ne tiek, kad neužmuštų tamsioje gatvėje, trenkę iš užpakalio vamzdžiu per galvą. Po to jie – visi septyni – puolė prie jo ir spardė į veidą ir į krūtinę, kol Gerbūtavičius nenumirė. O paskui dingo ir niekas jų nerado. Ir niekas iki šiol nežino, kas ir už ką nužudė Gerbūtavičių.

O tai buvo: Mykolas Simėnas, Sergejus Stepankovas, Ignas Miliūnas, Valdas Diminskas, Alius Koženiauskas ir (tik įsivaizduokite) dvi merginos – Jūratė Ruzgaitė ir Laima Limaitė. Pastaroji, kada spardė, stengėsi Gerbūtavičiui pataikyti bato galu į paslėpsnį ir vis rėkė, kad „padarys kiaušinienę iš jo smirdinčių kiaušų“, o Ruzgaitė spardė veidą koja tylėdama, sunkiai alsuodama.

Numiręs Nedaliokovas labai nustebo, kad teisūs prietrankos indai, tikintys sielos persikūnijimu, vis dėlto teisūs. Nieko sau: indai teisūs (o jis juos laikė kvailiais!). Jis, Nedaliokovas, persikūnijo į mažyčio, ką tik gimusio kūdikio kūnelį! Ir klykė kaip skerdžiamas paršelis, ką tik išimtas iš kažkokios tamsiaodės (tamsiaodės!) moters pilvo. Ir įdomiausia, kad – toks nešvarus ir juodas kaip suodžiai (negras!), negražus, su besidriekiančia iš moters susirangiusia virkštele, priplota nosimi ir neproporcingai dideliu lyties organu, rėkiantis kiek jėgos leidžia – jis kažkokiu sąmonės krašteliu suprato, jog jis – Nedaliokovas. Kad jis, vadinasi, ką tik miręs, vėl gimė – tai kaipgi jam toliau gyventi, pamenant, jog jis Nedaliokovas? Bet nesijaudinkit: sąmonė truko kokį dešimt sekundžių, o paskui visiems laikams išnyko. Tad iki kitos savo mirties Nedaliokovas nė karto neprisiminė, kad jis Nedaliokovas ir kad jau gyveno, kvailys, kartą (o gal ir ne kartą?) toje įstabioje žemėje.

50 ☐ Frankonis kaip tik parašė tėvui nervingą laišką, kur išsakė viską, ką apie jį ir apie jų sūniškus-tėviškus santykius mano. O čia tėvas patenka į reanimaciją – infarktas ir insultas. Štai toks tėvo atsakymas sūnui. Nors čia paprastas įvykių sutapimas: ne dėl laiško, kuris, be to, buvo parašytas sūnišku tonu, nors ne be nuoskaudos ir kartėlio, jis pakliuvo ten, kur pakliuvo. Bet kaipgi jaustis Frankoniui? Ir reikėjo gi jam būtent dabar „aiškintis santykius“? O iš kur jis žinojo? Tiesiog kažkaip vieniša buvo, apmaudu, labai apmaudu, norėjosi kam nors „dūšią išlieti“, tiesiai kaip yra: nejau jis svetimas, tėvas?

Apatiniai

Štai ką pasakoja Alina Tubienė. Aš esu moteriškų apatinių parduotuvės savininkė ir praktiškai jų neperku. Įsidedu nepastebimai sau į rankinę kelnaites ar liemenėlę, namie apsimaunu, užsisegu, panešioju dieną kitą, kad nesunešiočiau, o paskui kabinu atgal, parduotuvėje. Žinoma, atidžiai apžiūriu, kad nebūtų, neduok dieve, jokių plaukelių – nuo moteriškos vietelės – ant kelnaičių arba dėmių su kvapu – man skandalų nereikia (jei aptinku, tai panardinu į šiltą vandenį ir išdžiovinu namie: niekas niekada neatskirs nuo visiškai naujų). Iš pradžių truputį sąžinė kamavo, kaipgi tas atrodo kitų moterų atžvilgiu, kurios perka nieko neįtardamos, ypač jei perka neskalbtus po manęs apatinius. O paskui kažkaip surambėjau, ar ką – ėmiau galvoti: o kas čia, tiesą sakant, tokio? Na, pasitrins ji savo moteriška vieta ten, kur manoji trynėsi – gal aš užkrečiama? Kas jai nutiks? O jos apie mane labai daug galvoja, tos poniutės, kurios iš manęs apatinius perka (neturtingos, tos turguje apsiperka!)? Taigi dingo mano kaltės kompleksas, net, sakyčiau, malonumą dėl to ėmiau patirti, kad, vadinasi, įvairios ten moterys ir merginos, neretai ir visokių bosų moterys, tomis vietomis trinasi į tas vietas, kur iki tol trynėsi manoji (myliu aš ją, neslėpsiu – kaip atskirą būtybę). Ir savo dukroms, vyresniajai ir jaunesniajai, iš parduotuvės

apatinius velku – ir nemokamai, ir vėlgi naudinga higienos atžvilgiu – *kasdien* kelnaites keisti. Net ir geriau kasdien keisti, vis tiek nieko nekainuoja, o skalbti labai retai reikia, kai kasdien keiti. Nei kvapas nespėja atsirasti, nei dėmė. Štai taip parnešu šeštadienį po septynerias kelnaites kiekvienai dukterų, o tas septynerias, panaudotas, sukabinu atgal pagal dydžius parduotuvėje – per savaitę ar dvi pirkėjai išpirks. Suprantu, kad, viena vertus, tai tarsi beprotybė, iškrypimas kažkoks, bet man tai norma (na, galima pamanyti, užmušiau ką nors ar išprievartavau! – nusikaltėlę rado).

Sviderskio sapnas

Sviderskiui nusibodo gyventi – garbės žodis. Nusibodo jam viskas, pavargo. Pavargo, garbės žodis. Na kiek galima pinigus užsidirbinėti? Uždirba ir išleidžia. Uždirba ir išleidžia. Ko tik neprisipirko Sviderskis – visi namai prigrūsti šlamšto. O ar jis juo naudojasi? Gal kokį dvidešimt procentų ir panaudoja. O kita? Dulka, niekad neprisireikia. Štai kompiuterį įsigijo, dvejus metus prastovėjo, o taip ir neįsijungė. Nėra poreikio, netraukia. Na ir mokytis su juo dirbti tingisi. O štai tie kostiumai spintoje? Kada jis juos velkasi? „Negyvensiu", – nusprendė Sviderskis. Bet nuspręsti tai nusprendė, o kaip tą padaryti? Nusižudyti? Dar ko – ir skauda, ir dar kol kas tiki Sviderskis Dievą, nors ir ne taip stipriai, kaip vienuoliai. Tada kaip galima negyventi? Na tada pasiima Sviderskis daug pinigų ir eina į vieną privačią kliniką. O tie neriasi iš kailio – už pinigus: ima ir duoda jam specialių preparatų, nuo kurių Sviderskiui nuolat miego norisi. Štai kai rytą pabus Sviderskis, taip iškart ir užmigs. Ir dieną miega. Ir naktį. Ir vėl rytą miego norisi. Na nebent valandą kitą per savaitę pabūna budrus – įsijungia televizorių, sužino, kas šalyje, pasaulyje dedasi. Bet kai pamato pažįstamus snukius ekrane, taip iškart bėga prie vaistų ir susileidžia juos, kad vėl šiame pasaulyje nebūtų. Netrukus jis tik kartą per metus nubusdavo. O gyvybę jam palaikė socialinė darbuotoja, kuri jį miegantį dirbtinai maitino ir aptarnavo.

Ir štai po keturiasdešimt penkerių metų kartą atmerkia Sviderskis akis, o šalia nieko nėra. Na, jis prie kalendoriaus, o kalendoriuje oho kokie metai. Tai jam dabar kiek, Sviderskiui? Ogi septyniasdešimt treji! Tai bent. Bijo prie veidrodžio prieiti. Tik jaučia, kad kūnas silpnas. Na, išeina į kiemą, o ten viskas tas pats – mašinos važiuoja, žmonės kažkur bėga, radijas apie kažkokį ministrą kalba. Ir negali Sviderskis suprasti, kur mašinos važiuoja, kur ir kam žmonės bėga, kam apie ministrą kalbėti ir klausytis. Na, tiesiog nieko nesupranta Sviderskis. „Dieve, kaip gyvensiu šiame pasaulyje“, – pasakė sau tada Sviderskis. Bet Dievas neatsiliepė. Tada Sviderskis nuėjo ir užmigdė save ilgam. Na, taip ir miegojo, kol nepastebimai iškeliavo į pasaulius, kur daugiau regimos prasmės.

Piotras Iljičius ir Nikolajus Timofejevičius

Štai dar apie Nikolajų Timofejevičių. Bet pirmiausia apie Piotrą Iljičių. Piotras Iljičius nusprendė, kad jam vėžys, ir nuėjo tikrintis. Tikrinosi tikrinosi, kol nesurado. Štai jis ir mirė. O Nikolajus Timofejevičius gyveno tolimame vienkiemyje ir net nežinojo, kas yra ultragarsas, ir niekada nesilankė pas daktarus. Ir štai Piotras Iljičius kamuojamas siaubo nugyveno savo likusį gyvenimą, be galo leisdamas save pjaustyti ir žiauriai kentėdamas fiziškai ir nuo minčių. Ir pagaliau, kaip jau buvo pasakyta, vis tiek numirė – siaubingoje palatoje, dvokiančioje chloru: tarp svetimų ir be gyvojo pasaulio aplink. O štai Nikolajus Timofejevičius gyveno gyveno, o paskui irgi numirė – nuo infarkto vidurnaktį (miegodamas, net ir nepastebėjo mirties!), nes visi miršta – šiame gyvenime. Bet ką norėjau pasakyti: kad Nikolajui Timofejevičiui irgi buvo vėžys, bet jis net neįtarė ir nežinojo, kas yra siaubas, o ištisas dienas stebėjo sau biteles, paukštelius, žiūrėjo į platų lauką, kaip saulė už miško leidžiasi. Malkas skaldė. Kažką, tiesa, ten skaudėjo, kartais stipriai, bet jis kompresą užsidėdavo, ir nieko. O jei pas daktarus būtų nuėjęs, iš pat pradžių? Juk supjaustę būtų ir šokiravę sąmonę – ir būtų Nikolajus Timofejevičius jau ne Nikolajus Timofejevičius, o Piotras Iljičius.

Prietarai 1

56 ☐ O dabar apie prietarus. Tupinis kalbėjo apie vėžį ir susirgo vėžiu – kam kalbėjo. O Jermolenko nekalbėjo apie vėžį ir nesusirgo vėžiu – supratot? O Velička nekalbėjo apie vėžį ir susirgo vėžiu: na kaip? O Česnulevičius kalbėjo apie vėžį ir nesusirgo vėžiu – na štai jums.

O štai dar. Puodžiūnas bijojo vairuoti mašiną ir kai nusipirko, taip iškart užsimušė, liko šlapia vieta. O Živcovas nebijojo vairuoti mašinos ir neužsimušė, iki šiol vairuoja, jau keturiasdešimt treji metai – nė vienos avarijos. O štai Sereda visai nebijojo vairuoti mašinos, o kai nusipirko, tai iškart ir užsimušė. O Dubnikas, kuris irgi nebijojo vairuoti, užsimušė (liko šlapia vieta) dvejus metus pravairavęs. O Norkus, kuris irgi nebijojo vairuoti, trenkėsi mašina, bet iš jo liko ne šlapia vieta, o šiaip trenkėsi. Na o kaip Vintulis? Tas bijojo vairuoti mašiną ir neužsimušė, nei šlapia vieta nepavirto, nei šiaip nesitrenkė. Taip ir važinėja.

Troškimų logika

Šurna norėjo gyventi šimtą metų, o nugyveno dvidešimt aštuonerius. Suopis norėjo mirti jaunas, o nugyveno šimtą metų. Zaleckas bijojo mirti jaunas ir jaunas mirė. Georgijus Vintovas bijojo mirti jaunas, o nugyveno devyniasdešimt trejus. Vėlgi Balaišis negalvojo apie tai, kiek norėtų nugyventi, ir vis gyvena. Filipenko galvojo, kiek jis nugyvens, ir anksti mirė. Valerijus Mikčius negalvojo, kiek jis norėtų gyventi, ir mirė trisdešimt vienerių. O štai Vyšniūnas galvojo apie tai, kiek jis norėtų nugyventi, ir irgi vis gyvena, jau senas seniausias seneliukas.

Stebuklai

Štai dar apie stebuklus. Šerienė giliai tikėjo Dievą ir kada mirė – Dievas ją priėmė (logiška). Kareivienė netikėjo Dievo ir kai mirė – Dievas jos nepriėmė (irgi juk logiška). Raisa Timčuk giliai tikėjo Dievą, bet kada mirė – Dievas ėmė ir jos nepriėmė (štai tau – matyt, ne taip tikėjo, kaip reikia). Valsiūnienė, priešingai, netikėjo, o kai mirė – Dievas ją ėmė ir priėmė. Na, stebuklai!

Elektra

Kartą įvyko elektros linijos avarija, kur Janaitis gyvena, ir jis išgyveno be elektros ištisas tris dienas: galbūt skaitėte apie tą „pasaulio pabaigą"? Visi laikraščiai rašė, net Didžiojoje Britanijoje. Negalėjo Janaitis nei radijo pasiklausyti (nes radijo su elementais neturėjo), nei televizoriaus pasižiūrėti. Ir kompiuteris stovėjo kaip gelžgalių krūva (kas ten internete dedasi?). Savaime suprantame – vakarais teko prie žvakių gyventi. Pirmąją dieną labai blogai buvo Janaičiui, nebuvo kur save dėti. O antrą – iš neturėjimo ką veikti – ėmė jis žvakių šviesoje kažkokią knygelę skaityti, kurią dar jaunystėje pradėjo (taip ir nepabaigė, nebuvo laiko). O ir šiaip sėdėjo ir žiūrėjo į žvakių liepsną. Ir keista jam buvo: kad jis nieko neveikia, jokios informacijos nesuvokia, nieko apie pasaulį nežino, kuo tas gyvena, o jam gerai. Kaip taip gali būti? Juk jis nieko neveikia. Jis gi nieko nežino, kas pasaulyje dedasi. Tiesiog į žvakę žiūri, nieko negalvodamas.

Na o paskui, suprantama, įjungė elektrą – viskas dingo, tarsi koks fokusas būtų įvykęs. Sugrįžo šviesa – sugrįžo gyvenimas. Ir Janaitis iškart puolė jungti televizoriaus – taip, pasirodo, jo, brangiojo, pasiilgo.

Pasauliai

N. laikė save didžiu rašytoju, nes apie jį žinojo Zimbabvėje siaurame rate. Bet Gvadelupoje apie jį niekas nė girdėt nebuvo girdėjęs. Bet N. vis tiek pūtėsi kaip varlė. O štai apie M. žinojo, tai tiesa, truputį Gvadelupoje, irgi siaurame rate. Bet apie jį, tik įsivaizduokite, visiškai nežinojo Zimbabvėje! Bet dėl to pernelyg nekentėjo, nes jis kažkaip ir nesusimąstydavo, jog jį turėtų žinoti ir Zimbabvėje, kad save galėtų laikyti didžiu rašytoju. Bet visai jau įdomus L. atvejis. L. žinojo Dramblio Kaulo Krante, ir ne kokiame siaurame rate, jis ten net klasikas buvo, bet apie jį absoliučiai nežinojo nei Zimbabvėje, nei Gvadelupoje. Ir še tau kad nori – ir tas save laikė labai net žinomu žmogumi: na, argi ne juokinga, sakykite?

O kaip dėl Paryžiaus? Ten – mesjė S., R. ir K., kuriuos dukart per dieną rodo per televizorių. Ir štai tie mesjė labai net žvengė, kai jiems papasakojo apie N., M. ir L., kurie gyvena kažkokiose ten Gvadelupose – beždžionės medžiuose! – ir įsivaizduoja esą didūs rašytojai. Ir paryžiečiams buvo visiškai nusispjauti, kad jų nežino beždžionės Gvadelupoje, Zimbabvėje ir Dramblio bei visokio kitokio (galbūt ir žmogaus?) Kaulo krante.

Bet juokingiausia, kad Jonas Petraitis, kuris gyvena Kriuksėnų kaime, nė girdėt nebuvo girdėjęs apie Paryžiaus snobus N., R. ir K. ir jam buvo visiškai nusišvilpt, kad S., R. ir K. įsivaizduoja esą pulsuojanti pasaulio bamba. Lygiai taip pat jam buvo, dovanokit, nusišvilpt į Gvadelupą su Zimbabve. Nes jis buvo pats savaime Jonas Petraitis – ir daugiau jam niekas neegzistavo, išskyrus jį patį, Petraitį, ir juntamą virš galvos Dievą. O jei Paryžiaus snobai būtų sužinoję apie Joną Petraitį? Juk jie gi – na ir kas, jog visiškos vidutinybės – už pilvukų būtų susiėmę, kad jis toks niekas, o jie tokie, matote, kažkas! Ačiū dievui, nesužinojo.

Susitikimas

Kai Šapka merdėjo, jo motutė, mirusi prieš daugelį metų, stovėjo iš kitos pusės negalėjo sulaukti sūnelio. Oi kaip norėjosi prie jo prisiliesti, prie gyvo. Bet juk Šapka apie tai nežinojo ir siaubingai kentėjo, nieko priekyje nematė. „Viskas, galas. Galas. Galas viskam“, – tyliai sau šnibždėjo Šapka. O jei būtų žinojęs, kad ten jo laukia savi žmonės, kad jokio „galo“ nėra apskritai, tai argi jis būtų kentėjęs? Na štai, kai Šapka mirė, taip iškart ir pateko į motutės glėbį! „Dieve, kaip aš tavęs pasiilgau, sūneli!“ – apkabino Šapką motina. O Šapka – užuot džiaugęsis – stovi ir negali atsipeikėti iš nuostabos: „Tai tu, vadinasi, gyva? Tu gyva visą laiką buvai?“ – „Na, o kaipgi, – atsako motina. – Tik ir laukiau tavęs, negalėjau sulaukti. Bet prašiau Dievo, kad prailgintų tavo gyvenimą, nes mums prieš akis amžinybė, suspėsim.“ – „Kaipgi taip“, – klausia Šapka. – „Ogi taip, kad mes daugiau nebemirsim. Niekada, Valduk. Kas jau kartą mirė, antrą kartą juk nemiršta!“ Tik tada Šapka suprato, jog jis jau amžinas, ir kad ims juoktis visu balsu. Ir net šokti, kad viskas gerai baigėsi. O paskui jam sąžinė prabilo, kai pažvelgė, kad ten, anoje pusėje, žmonės kenčia, žiūrėdami į jo lavoną. Va žinotų jie teisybę – tai drauge su juo, Šapka, šoktų. Bet nežino ir dėl to klykia iš nevilties, plaukus nuo galvos raunasi. Ką daryti? Kaip pranešti, kad durniaus nevoliotų? „O niekaip nepraneši, – sako motina. – Aš jau mėginau tau pranešti, o neišėjo. Uždraudė mums pranešti.“ – „Ak, žmonės žmonės“, – atsiduso Šapka ir nusekė paskui motiną, kuri jau čia žinojo kiekvieną takelį.

Bethovenas

64 □ Kai Vainiūtė negrojo savo partijos, o laukė dirigento nurodymo, kada įstoti, ji galvojo apie tai, kokią šiandien vakare šeimai sriubą išvirti. Bet žiūrovai salėje to nežinojo. Jie tik matė Vainiūtę su smuiku ir ilga suknele ir buvo tikri, kad Vainiūtė galvoja tik apie Bethoveną. O kada džinsuota Kosmauskienė davė kontrolinį savo mokiniams ir laukė, kada jie parašys, ji galvojo apie Sėjūną, matematikos mokytoją, kuris vakar ją, regis, tarsi netyčia, praeidamas pro šalį, užkliudė ranka (ir užkliudė nelabai kultūringą vietą). O kada Bžežinskaja pjovė Furcevos pilvą, skverbdamasi iki jos gimdos, kurioje gyveno kūdikis, tai ji akimirką užsimiršo ir pagalvojo, kad juk neturi žiemai aulinukų ir reikia juos skubiai nusipirkti, nes prasidės šalčiai. O paskui staiga pati išsigando ir ėmė atkakliau ir atidžiau pjauti Furcevos pilvą, nes kūdikis negalėjo laukti. Ir jei norite žinoti, ministras Sinkevičius vyriausybės posėdyje visai ne apie tai galvojo, apie ką reikėjo: nes apie kelionę į Kanarų salas su moterimis, kurioms labai patinka ministrai, vyriausybės posėdžio metu negalvojama, o galvojama apie tai, kaip teisingai sudaryti metų biudžetą. Ir, tarp kita ko, kada Čėsnaitė gręžė Antanui Timinskui (taip medicininėje kortelėje užrašyta) protinį dantį, tai ji visai ne apie dantį

galvojo, kaip dera, o jautė visai šalia esant vyriškį, savo pirštus jo burnoje. Ir kada Malinauskienė Vareikiui plaukus kirpo, tai ji matė, kad jie neplauti, ir jai buvo šlykštu, nes niekur nedingsi, nepasakysi gi žmogui: „Atleiskite, aš jūsų nekirpsiu, nes jūs savo plaukų, prieš eidamas į kirpyklą, dovanokit, neišsiplovėte.“ Ir galų gale, apie ką galvojo Riaubienė, stovėdama už tuščio mėsos parduotuvės prekystalio? Jau būkit tikri, ne apie kiaulės snukį. Ir ne apie karvių liežuvius.

Svecevičius ir jo moterys

66 □ Svecevičius turėjo šešias dukteris. Ne, jūs tik pagalvokite – šešias dukteris! Ir dar žmoną. Septynios moterys namuose. Septynios galvos, keturiolika akių. Keturiolika rankų. Šimtas keturiasdešimt pirštų (jei ir rankų, ir kojų skaičiuotum). Keturiolika, dovanokit, pilnų krūtų ir atitinkamai spenelių. Na ir viso kito. Septynios širdys krūtinėje (ir visos tuksi nesustodamos: tuk tuk tuk). Septyni, dovanokit, liežuviai, burnoje. Septynios gimdos. Ausų irgi po dvi, kiekvienos. O kaip dėl pietų? Vakarienių? Padauginkite iš septynių, kiek kiekviena moteris suvalgo. O jauniausiajai Svecevičiaus dukrai buvo jau penkiolika – vyriausiai dvidešimt aštuoneri. Juk jos sveikos, kūningos, moterys – juk reikia valgyti, ar ne? O dirba kiek? Svecevičius, jo žmona ir dvi dukterys, kurios tik gražius gauna. Joms sriubą trijuose puoduose virti reikia! O, dovanokit, intymūs reikmenys moterims? Jos gi ne vyrai. Visa tai kainuoja? Joms tie dalykai niekad nesibaigia, nuolatos šiukšlių dėžė perpildyta paketų, tik spėk išmetinėti. Vienai baigiasi, kitai prasideda. O Svecevičiui bėgiok nuo ryto iki vakaro, ieškok užsakymų. Bet užtat kartais vėlai vakare, kai sugrįžta Svecevičius iš darbo pavargęs kaip velnias, jos kad čiups jį į rankas – Svecevičių. Kaip ims kutenti.

Jis atsiginti negali. O jos kutena ir taip karštai į jį kvėpuoja savo didelėmis burnomis – kaip žuvys. Tiesiog iš kažkur giliai kvėpuoja, iš savo moteriškų skrandžių gilumos. Ir tada Svecevičius, kvatodamas jų šiltose rankose, staiga ims ir pagalvos, kad galbūt jis laimingas. Kad turi ne šešis sūnus, o šešias dukteris. O dar priedo žmoną.

Dievas-fašistas

Niedvaras gyveno gyveno ir numirė. O kada jis dar gyveno, tai manė, kad Dievas negali būti toks, kokį jį norima pateikti: negalėjo Dievas būti sadistas, norintis kankinti žmones nusidėjėlius – pradurdamas jiems ausis surūdijusia vinimi ir virdamas juos smirdinčioje smaloje (arba leisdamas tai daryti savo kūriniui – Šėtonui – koks skirtumas). Jis juk ne fašistas, Dievas, kad pastatytų pragarą Osvencimą ir ten iš žmonių muilą virtų. O čia, vadinasi, kai jis mirė, jam ir sako tie patys dievai – nagi, lįsk į katilą su smala, bjaurybe nusidėjėli, tau juk sakė. „Bet aš netikėjau – buvau tikras, kad Dievas – ne fašistas", – spyrėsi Niedvaras. O jam ir sako dievai-fašistai: „O štai tu ir apsirikai! O štai ir apsirikai! O va kaip tik ir reikėjo tikėti!" Taip Niedvaras įsitikino, kad Dievas – fašistas.

O štai iš tiesų viso to galbūt visai ir nebuvo, nes Niedvarui galėjo tik pasivaidenti, kad jis numirė ir kad Dievas – fašistas. Juk Dievas negali būti fašistas, o tik visiems mums nusidėjėliams mylintis Dievas tėvas. Jis gali tik tėviškai patampyti ausį, kada numirsime, ir, sušiaušdamas mūsų plaukus, priglausti prie savo galingos dieviškos krūtinės – mus, kvailelius tokius.

Diena

Šeštą metų ryto prabudau. Viešpatie. Septintą metų ryto jau nusiprausiau ir padariau mankštą. Viešpatie. Aštuntą metų ryto jau dirbau, pamiršęs apie viską. Viešpatie. Antrą metų dienos pietavau. Viešpatie. Septintą metų vakaro kalbėjau, kalbėjau... Viešpatie. Aštuntą metų vakaro pavakarieniavęs išėjau pasivaikščioti. Viešpatie. Dešimtą metų vakaro atsiguliau miegoti. Atleiskite visi.

Kaip prasideda karai

Kai Jonaitis ėjo pro Zakarauską, jis ėmė ir nepažiūrėjo į jį. O ko jam žiūrėti į Zakarauską? Tada Zakarauskas pagalvojo pagalvojo ir nusprendė, kad Jonaitis – tiesiog menkysta. Taip, menkysta. Ir nuo tada irgi nežiūrėjo į Jonaičio pusę. O Jonaitis ne todėl nepažiūrėjo į Zakarauską, kad laikė save už jį pranašesniu, o todėl, kad buvo trumparegis!

Vizitas

Kartą ateina Jonaitis pas Mariją Blindžiūtę-Petronienę ir mato, kad Marija Blindžiūtė-Petronienė segi sijoną. O ant durų lentelė – „Kažkokio departamento direktorė“. Ir štai Jonaitis nesupranta: kaipgi taip, Marija Blindžiūtė-Petronienė – ir departamento direktorė, ir segi sijoną. Kaip tai suderinti. Arba ji moteris, arba kas. O čia Marija Blindžiūtė-Petronienė sako: „Eik lauk!“ Bet Jonaitis neišeina ir žiūri: nagi, kaip taip, kad ji sijonuota ir moteris, o rėkia ant jo, vyriškio. O Marija Blindžiūtė-Petronienė kad įsius – „Dink iš akių, kvaily! Nieko negausi!“ Ir sprogo – iš jausmų pertekliaus. Tik Marijos Blindžiūtės-Petronienės sijonas ir apatiniai liko – ant parketo. Tada Jonaitis apsidairė, pakėlė sijoną ir apatinius baltinius, sudėjo į portfelį ir išėjo sau juokdamasis.

Gyvenimas ant kalno

Jonaitis stovėjo ant kalno ir staiga pagalvojo: kokios aš šalies pilietis? Aš paties savęs pilietis! Ir nusijuokė savo laisvei į veidą. O čia jam sako: eikš čia, kalės vaike! Žiūri Jonaitis, o jis ne ant kalno, o kabinete. Brr. Kurgi laisvė? Jis išėjo iš kabineto, o laisvės vis vien nėra. Jis parėjo namo. O jos nėra. Paieškojo po lova, stalo stalčiuje. Ne, nėra. Tik televizorius naujienas sako. Kažkas pavogė Jonaičio laisvę. Tada Jonaitis pasiėmė kuprinę ir leidosi į stotį. Toli toli. O jo klausia: „Kur dabar susiruošei, kvaily?“ – „O aš ne kvailys, – atsako Jonaitis. – Aš laisvės vykstu ieškoti.“ O jie net ir nesuprato, ką jis pasakė. Na ir išvažiavo, kvailys. Ir ką gi jis surado ten, ant savo kalno, be plikų akmenų ir šalto speigo? Oi, kvailys.

Kodėl šypsojosi Jonaitis

74 ☐ Pažiūrėjo kartą Jonaitis į save per mikroskopą ir išsigando. Juk tai kažkoks siaubas. Kodėl visi apie tai nekalba? Kodėl nėra apimti šoko? Ten, kur iš viršaus buvo kraujas, per mikroskopą atrodė skruzdėlynas. Tai juk košmaras, ar ne? Visa ten judėjo, susidurdavo, dalijosi, kovojo. Ten tiesiog vyko karai – taip, su mikrobais ir bakterijomis. Ir kraujyje, ir seilėse. O sėklos lašelyje? Jonaitis vos nenualpo, pamatęs minią iš penkių šimtų milijonų savarankiškų būtybių su uodegėlėmis. „Tai kurgi aš?“ – paklausė savęs Jonaitis, apimtas siaubo, kad visi tie gyvūnėliai jame gyvena, ir pajuto, kaip kažkur krenta. Paskui dar gyveno – daugel daugel metų, ir net vaikų turėjo, bet jau tarsi nesavas. „Ko tu šypsaisi visą laiką?“ – klausdavo susierzinusi žmona. O Jonaitis, grįžęs iš darbo, neatsakydavo ir tik šypsodavosi.

Jonaičio laimė

Sėdėjo Jonaitis namie, o čia jam skambina į telefonspynę. Jis ėmė ir atjungė skambutį. O čia jam telefonas skamba. Jis ištraukė jį iš tinklo. O čia mobilusis: jis išėmė akumuliatorių. O čia laiškas elektroninis ateina – tai kompiuterį išjungė. O čia laiškininkas daužo duris – jis ėmė ir parašė prašymą, kad jam korespondencijos namo nenešiotų, o pašte paliktų. Iki pareikalavimo. O čia jam per televizorių sako: „Jūsų laukia ten ir ten“ (įsivaizduokit – per televizorių!). Tai jis (sugalvojo!) iš televizoriaus anteną ištraukė. Tai čia per radiją tas pats: jis ir radiją išjungė. Tada pas jį per langą ėmė lįsti – visokie žmonės. Tai jis per kitą langą iššoko ir kad pasileis – vien trumpikėmis – gatve. O čia policininkas jam švilpia pavymui. Jis suspėjo į mišką įbėgti, pasislėpė krūmuose ir žiūri į paukštelį. O paukštelis jam: čir čir! O Jonaitis kad ims šypsotis. Ir jokių jam pinigų nereikia, toks laimingas. Na, ar daug kvailiui reikia, kad būtų laimingas?

Klevas

76 ☐ Jonaitis taip ilgai žiūrėjo į klevą, kad pamiršo, kas jis toks. O čia ateina pas jį žmona ir prašo nueiti duonos. O jis nežino, kas jis toks. Žmona ir sako: „Tu durniaus nevoliok, kaip tai kas esi? Esi kvailys, visiems aišku.“ O Jonaitis net nesupranta, kad jis kvailys, ir vis žiūri į savo klevą. Teko žmonai pačiai eiti duonos.

Tyla

Mirė Jonaičio motina. Na, jis prieina prie ikonos ir sako: „Kur mano motina?“ O Dievas, vadinasi, tyli. Na, ėmė jis ir sukapojo ikoną į šipuliukus. „Aš juk keliais šliaužiojau pusmetį, kur mano motina?“ O Dievas tyli. Na, jis ėmė ir pradėjo gerti. O Dievas vis tiek tyli. Tada jis ėmė visokius fokusus krėsti (tiesiog gėda pasakoti). Bet ir tas nepadėjo. Tada jis nusiramino, nusipirko naują ikoną ir ėmė vėl melstis. O paskui, kai Jonaitis staiga mirė, Dievas ir sako jam: „Ei tu, kvaileli tu mano“, – ir glaudžia prie savęs kaip vaiką. Ir pats verkia iš gailesčio Jonaičiui. Va čia tai Dievas, čia tai aš suprantu.

Humoras

Jonaitis galvoja: o kas, jei ateistai teisūs – ir visų iki šiol mirusiųjų žmonių nėra. Nėra apskirtai, niekur. Jokiu pavidalu. Nei tavo tėvų, nei senelių ar prosenelių, nei tiesiog artimųjų, išėjusių, kaip sakoma, į aną pasaulį. Tai yra, nėra to „kito pasaulio" – apskritai. Nėra ir niekada nebuvo. Tik materija ir yra, o visa kita tiesiog išgalvojo. Tada visos religijos, vadinasi, tiesiog kvailino žmones! Čia tai bent. Apmulkinti milijardus žmonių. Tai būtų humoras – ar ne? Visos religijos, pasirodo, sukčiuvienės, o žmonės – kvailiai. Tai būtų juokinga, dievaži.

Jonaičio mintys

Jonaitis galvoja: kam bažnyčioje nuogos krūtys (madonų, žinoma) ir nuogi užpakaliukai (angelų, žinoma)? Ikonose, freskose, skulptūrose... Kam nuogi klubai, moteriškos figūros. Juk jei dvasia, tai dvasia – jokio kūno. Tai kam tiek *kūno šventumo citadelėje*? Kam speneliai? Užpakaliukai? Lytiniai berniuko, neva Dievo avinėlio (Rafaelis), organai demonstruojami? Kam gi organai? Kam kažkokia pedofilija? O kam ten bučiniai – juk kada žmonės bučiuojasi? Kam kūną bučiuoja – erogeninės mergiškų lūpų zonos prisiliečia prie jautrios nuogos šventiko rankos? Tas kam? Kodėl tas bučinys „tyras", jei kalbama apie erogenines ir kitas zonas? Ar negalima tikėti Dievo be nuogų moteriškų krūtinių ir klubų, užpakaliukų ir bučinių? Kam ikoną, kryžių *bučiuoja*. Tai irgi būtina tikėjimui? Kokį vaidmenį atlieka bučiniai? Erogeninės zonos?

O kam Kristus nuogas (beveik, raištis kad kiek ir nukris)? O jei jis būtų apsirengęs nuo kojų iki galvos? Su abitu, kaip vienuolis? Ar taip pat jį mylėtų jaunos vienuolės? O senos bobutės? Kam reikia žiūrėti į nuogą vyriškio kūną – net jei jis buvo Dievas? Atsitiktinis tai dalykas ar vis dėlto apgalvotas? Ar ta tema negalima net ir pamąstyti?

O štai jei Kristus būtų pagyvenęs senelis – ar tai būtų atsiliepę tikėjimui juo? Štai ar būtų tada Kristus toks pat mums, kaip yra dabar? Ar turėtų jis tą patį žavesį? O ar reikia tikėjimui žavesio, ar ne? Ar ta tema irgi negalima pamąstyti?

Štai taip galvojo Jonaitis, bet niekam apie tai nepasakojo, nes negalima pasakoti visko, apie ką galvoji. Ir apskritai negalima pernelyg daug galvoti: kenkia sveikatai.

Konstitucija

Penkiametei Jonaičio dukrelei iškrito dantis. Tas dantis gulėjo ant stalo. Jonaitis žiūrėjo, žiūrėjo į jį – su nedidele skylute – o paskui paėmė tą dantį, įsidėjo į burną ir nurijo. O tai pamatė Jonaičio žmona ir sako: „Kam tu Ritutės dantį nurijai?“ – „O ką, negalima?“ – „Ar tu nenormalus? Psichas?“ O Jonaitis ir atsako: parodyk man Konstituciją, kur parašyta, kad negalima dukters danties praryti. Jonaičio žmona paėmė nuo lentynos Konstituciją ir ilgai ieškojo. Bet nesurado, kad negalima savo paties dukters danties praryti.

82 ☐ Jonaitis – nuogas – mylėjosi su žmona ir staiga pagalvojo: o ką čia dabar darau? Kam? Kas man pasakė tą daryti? Kas aš toks? Jis pasilenkė ir pažiūrėjo į užmerktas moters, kuri gulėjo po juo, akis. Kas ji tokia? Kodėl ji? Kodėl ji mane laiko apsikabinus? Ką ji jaučia? Kas aš jai? Jis dar daug ką norėjo pagalvoti, judėdamas čionai tenai, bet tuo metu nelauktai suriko, nes iš jo – neatsiklausdama – plūstelėjo sėkla ir protas savaviškai nuėjo miegoti.

Jonaitis miegojo ir pabudo nuo siaubo, kad žmonija greičiausiai dar gyvens dešimtis tūkstančių metų (o gal šimtus?). Ir kaipgi tuomet išeina – žmonės 9865 metais pažvelgs atgal ir pasakys: va buvo laikai, kada laukiniai gyveno 2005 metais, trečiame tūkstantmetyje. Dieve, kaip tai buvo seniai! – pasakys jie. Ir ką jie prisimins apie Jonaitį? Juk apie jį jau po šimto meto niekas neprisimins. Na ir apie ką jie apskritai prisimins, jei bus praėję jau septyni tūkstančiai metų! Kiekgi tokių jonaičių bus gyvenę žemėje per tą laiką. Net jei tu ką nors kūrei, vis tiek išnyksi iš atminties per tokį ilgą laiką. O kam tada jis gyveno, gyvena? Kad perduotų spermą iš rankų į rankas?

Jonaitis įsivaizdavo penkis tūkstančius prosenelių, kurie buvo iki jo, ir dvidešimt penkis tūkstančius kartų palikuonių, kurie bus po jo, jei manytum, kad Ritutė, duktė, pagimdys vaikų, kurie pagimdys dar vaikų, o tie dar pagimdys, o tie dar – ir taip iki dvidešimt penkių tūkstančių kartų. Tai juk košmaras, ar ne – būti savo tėvo spermatozoidu ir iš savo spermatozoido išauginti dukrą, kuri kaip višta padės kiaušialąstę, kurią koks nors balvonas su kasele apvaisins savo sperma.

O čia žmona purto Jonaitį už peties: ko tu nemiegi? Rytoj reikės anksti keltis,

į pasų poskyrį eiti. O Jonaitis žiūri į ją ir nežino, kaip paaiškinti. Jis nesupranta, kaip galima eiti į pasų poskyrį, jei esi tiesiog tarpinė grandis pratęsiant trisdešimt tūkstančių kartų grandinę? Viena grandis iš trisdešimt tūkstančių!

Super „aš“ (Jonaičio paslaptis)

84 □ Jonaitis važiavo troleibusu ir staiga pamatė gražią minkštą moters vietą, aptemptą kelnėmis. Taip aptemptą, jog atrodė, kad kiek, ir plona medžiaga (o buvo vasara) plyš per siūles (arba ir ne per siūles). Jonaitis negalėjo atsiplėšti nuo taisyklingų, gražios formos, šoktelėjančių kartu su troleibusu apvalių rutulių. Juos taip ir norėjosi įkąsti, iš visų jėgų įsiskverbti dantimis į minkštą kūną. Moteris buvo panaši į persmaugtą per liemenį vapsvą. Ir staiga Jonaičiui sugrįžo jo super „aš“, ir jis atsitokėjo: „Ką gi aš čia darau? Nejau turiu teisę žiūrėti į minkštą moters vietą?“ Toliau tebežiūrėdamas Jonaitis galvojo: „Pirma, tai amoralu – elgiuosi kaip koks bjaurus tipas. Aš ištvirkėlis. Moteris sau važiuoja ir neįtaria, kad vyriškis žiūri į intymią vietą. Ką gi ji apie mane pagalvotų, ką pagalvotų troleibuso keleiviai – jei pastebėtų mano žvilgsnį?“ Jis paraudo iki ausų. Toliau Jonaitis galvojo: „Antra, aš juk vedęs! Kokią teisę turiu žiūrėti į *svetimos* moters sėdmenis? Net jei jie gražūs? Ar tai nereiškia, kad aš norėčiau su jais turėti reikalų? Kad kažkur mano gilumoje slepiasi noras santykiauti su ta moterimi? Įeiti savo kūnu į jos kūną? Juk aš tokiu būdu – tegul ir mintyse – jau faktiškai buvau neištikimas savo žmonai! Kas aš dabar toks? Kaip galėsiu pažiūrėti jai į akis? Apsimetinėti?“ Bet tikrasis siaubas apėmė Jonaitį, kai mergina atsisuko – jos veidas pasirodė jaunesnis, negu jis tikėjosi (pasitaiko mokinukių su

moters kūnais)! „O Dieve! – šmėkštelėjo Jonaičio galvoje. – O jei tai mokinė? Kiek jai metų, kiek? – galvojo jis karštligiškai. – Aštuoniolika ar šešiolika? Kada mūsų šalyje tampama pilnamečiu, kada? (apimtas streso, jis negalėjo prisiminti). O ką, jeigu šešiolikos? Jei pilnametystė nuo aštuoniolikos, o jai jau aštuoniolika, tai aš ne pedofilas, o tik ištvirkėlis ir išdavikas. Jei nuo šešiolikos, o jai jau šešiolika, tai tas pats. O jei pilnametystė nuo aštuoniolikos, o jai septyniolika metų ir vienuolika mėnesių? Arba jeigu nuo šešiolikos, o jai penkiolika ir vienuolika mėnesių? Tada – kas? Tada išeitų, kad aš pedofilas? O Dieve! Juk ji turbūt mokinė!“ Jonaitis pajuto, kaip jį išmušė šaltas prakaitas. „Jei ji jau pilnametė, tai aš ne pedofilas, bet jei ji dar nepilnametė, tai aš jau pedofilas! – kartojo ir kartojo, vis labiau panirdamas į siaubą, nepajėgdamas išspręsti šito klausimo Jonaitis. – Kokią tada turiu teisę žiūrėti į minkštą *vaiko* vietą? Aš noriu santykiauti su vaiku! Aš kiaulė! Aš baisus, siaubingas tipas. Maniakas. Man reikia kreiptis, kol ne vėlu, į policiją, psichiatrinę ligoninę, viską prisipažinti – tegul mane teisia, tegul mane gydo nuo šizofrenijos!“

Netverdamas siaubu, Jonaitis iššoko iš sustojusio troleibuso, vos nepartrenkęs stovėjusios ant laiptelių merginos, skaudžiai suduodamas jai alkūne į šoną. „Idiotas! – sušuko jam pavymui mergina. – Prietranka!“

Troleibuso durys užsidarė, ir tik tada Jonaitis pajuto, kaip jo siaubas praeina. Jo jau nebepurtė, jis klestelėjo bejėgiškai ant suoliuko ir pravirko kaip kūdikis. Kol verkė, jo super „aš“ kažkur pats išnyko, pasislėpė, užleisdamas vietą jo įprastam „aš“, ir jis palaipsniui visiškai pamiršo, kad yra siaubingas ištvirkėlis, išdavikas ir pedofilas maniakas. Išsišnypštęs Jonaitis atsistojo ir, užuot kreipęsis į policiją ir psichiatrinę ligoninę, kad jį nuteistų ir gydytų, nuėjo švilpaudamas į darbą lyg niekur nieko. Ir daugiau niekada gyvenime nebeprisimindavo apie tą siaubingą atvejį.

Išėjimas

Jonaitis labai mylėjo savo dukterį, bet staiga ji nusprendė ištekėti. „Kaipgi aš ją mylėsiu? – išsigando Jonaitis. – Juk ją dabar kitas mylės?“ Bet apie tas mintis jis niekam neprisipažino, nes buvo gėda. O duktė pasakė Jonaičiui: „Tėte, nebūk egoistas. Tegul mane myli mano vyras, čia nėra nieko baisaus. Kuo daugiau žmonių mane myli, tuo man geriau.“ Tada Jonaitis nustebo, kaip jis nesuprato tokio paprasto dalyko, ir paprašė dukters atleidimo dėl tėviško egoizmo. Ir buvo labai laimingas, kada duktė paliko jį ir išėjo į savo laimingą gyvenimą.

88 ☐ Kartą Jonaičiui pasirodė, kad jo nėra, o yra kažkoks biologinis automatas, kurį paleido veikti. „Juk aš ir neprašiau, kad mane gimdytų, – galvojo Jonaitis, sėdėdamas ant klozeto. – Vadinasi, be savo valios aš gimiau." Ta mintis pasirodė Jonaičiui labai teisinga, ir jis ėmė galvoti toliau: „O ar išeisiu savo valia? Vargu. Atėjimas ir išėjimas – ne mano valia." Pasėdėjęs Jonaitis mąstė toliau: „O ar savo valia einu miegoti, valgyti, į tualetą?" Ir čia Jonaitis nesurado savo valios. Tada Jonaitis nusprendė atlikti eksperimentą: parodyti, kad jis yra jis, o ne automatas. „Nesigulsiu miegoti ir pažiūrėsiu, kuo tai baigsis."

Kai žmona paklausė Jonaičio, kodėl jis nesigula, tas viską paaiškino: „Noriu patikrinti savo valią." – „Neužsiėminėk niekais, Jonaiti, o gyvenk. Aš tai einu miegoti", – pasakė žmona žiovaudama. – „Ne, tai ne tu eini miegoti, – paprieštaravo Jonaitis. – Tau vadovauja svetima valia." – „Mano nuomone, niekas man nevadovauja, – atsakė žmona, dairydamasi į šalis. – Mano nuomone, šalia manęs nieko nėra." – „Šalia nėra, o viduje yra", – pasakė Jonaitis ir vėl užsidarė tualete. – „Kūdikis?" – paklausė pavymui žmona, nesuprasdama, apie ką jis kalba.

Taip truko tris naktis, o ketvirtąją, paryčiais, žmona rado Jonaitį koridoriuje prie veidrodžio. Gyvą. „Matai, – pasakė Jonaitis, kai

žmonai pagaliau pavyko ji išbudinti. – Ėjau pažiūrėti į save veidrodyje, o svetima valia mane vis tiek nuvertė. Vadinasi, nėra mano valios. Aš tiesiog automatas.“ – „Tu ne automatas, tu docentas, – pasakė žmona Jonaičiui. – Ir tave išmes iš darbo, jei nesiliausi užsiėminėjęs niekais.“ „Ne, aš supratau, kad esu automatas. Ir aš, ir tu. Mūsų nėra, Lina“, – pravirko Jonaitis. O žmona pakvietė greitąją ir Jonaičiui suleido dvigubą tazepamo dozę. Tada jis nusiramino ir dairėsi į šalis kaip kvailelis, pamiršęs, kad jo nėra.

Musė 2

90 ☐ O dar Jonaitis turėjo sūnų. Ir štai jis žiūri į žaidžiantį berniuką, kuris yra jo sūnus, ir galvoja, kad juk sūnus būtinai išaugs ir bus vyras, ir turės kažkokią moterį, ir išlies į ją savo sėklą, ir iš tos sėklos toje moteryje išaugs jo vaikai. O jis, Jonaitis, bus senučiukas senučiukas – kaip Kalėdų Senis. Galbūt su lazdele. Ir labai kosės – dėl chroniško bronchito. Bus visiems našta ir labai nelaimingas. Kol kas jam gerai, Jonaičiui, – jis dar nesenas ir dar jokių ligų nėra, tik išvarža, tačiau tai nebaisu. Bet tie metai greitai pralėks ir viskas pasikeis. Nebus nei sveikatos, nei dabartinių pinigų, nei tėvystės laimės, kuri bus praeityje. Nebus jau sūnui toks autoritetas kaip dabar. Kitus autoritetus sūnus turės.

„Kodėl tu Vytuko nepamaitinai?!“ Jonaitis pakėlė galvą ir pamatė žmoną. Tik tada jis prisiminė, kad žmona jam prisakė išvirti košės ir pamaitinti vaiką. „Ką tu, jau visai? – sako žmona. – Vaikas apsidirbęs iki ausų, alkanas, rėkia, o jis nieko nejaučia ir nemato.“ – „Lina, – pasakė Jonaitis. – Galvojau apie laiką.“ – „Apie kokį dar laiką? Pažiūrėk į laikrodį virtuvėje ir sužinosi laiką.“

Jonaitis nuėjo į virtuvę ir pažvelgė į laikrodį ant sienos. Ant laikrodžio tupėjo musė ir judino sparnelius. Jonaitis žiūrėjo į laikrodį, bet matė ne laiką, o musę. „Musė – tai gyvenimas“, – pagalvojo kažkodėl Jonaitis.

Tą akimirką musė pakilo, suzvimbė ir išskrido per langelį. „Gyvenimas išskrido“, – pagalvojo Jonaitis. Ir taip stovėjo, nesuprasdamas, ką jam daryti, kol neatėjo žmona ir neįbruko į rankas nuogo, smirdinčio išmatomis angelėlio.

Praleista proga

92 ☐ Sėdėjo kartą Jonaitis namie, o čia jam skambina iš Vyriausybės. Ne, iš tiesų, be juokų. Taip mat ir taip, ateikite į Vyriausybę, mes norime jums kažką pasakyti. Na, ateina Jonaitis, o jam sako: mes čia va pagalvojom ir nusprendėm jus padaryti šalies Ministru Pirmininku. Jūs geriausias. Jūs už visus protingiausias. Jonaitis netiki savo ausimis – juk jo niekas nepažįsta! Ir jis apskritai niekada jokiai partijai nepriklausė. Jis sau namie nosį krapštinėja ir tiek. O tie, žinote, primygtinai prašo. Tapkite, prašom, šalies Ministru Pirmininku. Arba bent Prezidentu, jei bijotės daug darbo. Prezidentas ordinus kabina, tai nesunku. Pagalvojo pagalvojo Jonaitis ir atsisakė. Būti ir Premjeru, ir Prezidentu.

Nedėmesinga žmona

Jonaitis kažkaip niekada negalvojo apie tai, kad jis yra kažkieno sudygusi sėkla – o čia staiga ėmė ir pagalvojo. Ir pasakė žmonai. O žmona nesuprato ir nuėjo plauti indų. Tada Jonaitis įsižeidė, atėjo pas ją į virtuvę ir ėmė kalbėti: „Supranti, juk čia protas neišneša. Juk mes turime būti dėkingi tiems tolimiems žmonėms. Mes – tik sėkla. Jų sudygusi sėkla. Ir tu, ir aš. Aš niekada apie tai negalvojau, kad mes tik sudygusi sėkla ir kad jei bent vienas toje eilėje nebūtų jos išliejęs, tai nebūtų nei tavęs, nei manęs. Juk tai kažkoks siaubas. Juk ir 1665 metais buvo kažkas, be ko tavęs nebūtų. Ir 1465. Ir 987 metais. Ir net 144-ais. Ir visi visais amžiais turėjo stengtis, kad tu būtum. Nė vienas neturėjo praleisti savo eilės. O jei giliai pamąstytum, tai dar ir 1325 metais prieš Kristų! O jei dar seniau? Jei prieš 5000 metų? O jei prieš 50 000? O prieš 100 000? Juk sukasi galva. Kažkas turėjo visą tą laiką išlieti sėklą, kad gimtų ir gimtų nauji palikuonys, ir štai kažkas išliejo sėklą, ir gimė tavo prosenelis. O paskui prosenelis išliejo sėklą ir gimė tavo senelis. O paskui senelis išliejo sėklą ir pagaliau gimė tavo tėvas. O paskui tavo tėvas išliejo sėklą ir gimei tu. Paskui aš išliejau sėklą ir gimė tavo, tai yra mūsų vaikai...“ Kol Jonaitis visa tai kalbėjo, žmona suplovė indus ir nepastebimai išėjo į parduotuvę.

Tiesą sakant, Jonaitis bijojo moterų. Visokių, ypač trisdešimtmečių (jos galėjo iš jo ir pasijuokti). Net savo žmonos jis truputėlį bijojo. Jau vien todėl buvo kažkaip nejauku, kad labai jau jos skyrėsi nuo jo – savo anatomija. Tarsi būtų kitos planetos būtybės. Tarsi ne žmonės (tik pagalvokit – ką reiškia nešioti kūdikį, gimdyti!). O jau apie psichologiją patylėsim, kokios jos skirtingos yra. Tad Jonaitis niekad iki galo moterų nesuprato. Net savo žmonos. Kuo ji gyvena? Ką galvoja? Kartais jis prieidavo prie žmonos ir klausdavo: „Apie ką galvoji?“ – „Nesuprantu klausimo“, – atsakydavo žmona.

Amžius

Kartą Jonaitis ėjo gatve, o ten stovėjo mergaitės paauglės. Kada jis ėjo pro šalį, viena jų jam pasakė: „Seni, kur taip skubi?“ (o Jonaitis visai neskubėjo). Jonaitis nykiai taip pažvelgė į mergaites, o tos draugiškai prajuko. Grįžęs namo, Jonaitis ėmė netikėtai verkti. Žmona ir klausia: „Ko tu verki? Ar tu kvailas?“ – „Aš ne kvailas. Aš senas, – atsako Jonaitis, nepastebimai braukdamas ašaras. – Aš jau senas.“ Žmona patraukė pečiais ir išėjo, nepratarusi nė žodžio. O iš tiesų jis nebuvo senas – kokia senatvė turint keturiasdešimt? Kai tau keturiasdešimt – gyvenimas tik prasideda. Bet mergaitės žinojo, kur silpnoji Jonaičio vieta, ir taikliai į ją paleido nuodingą strėlę.

Atsikėlęs rytą, Jonaitis savo galvoje aptiko tokią mintį: Dievas nusprendė tapti pasauliu, jis įsikūnijo į tą pasaulį. Ir paukštelis už lango – tai Dievas, ir medis, ant kurio jis čirškia, ir debesys danguje. Ir jis, Jonaitis, irgi Dievo įsikūnijimas, ir jo žmona, ir kaimynas Jurgis. Ir dėl to – kaip lengva visus mylėti, o ne neapkęsti, jei jau visa yra Dievas. Kodėl apie tai neskelbiama kiekviename žingsnyje? Nedėstoma mokyklose ir universitetuose? Juk tuomet iškart išnyktų visokia neapykanta, liautųsi karai.

Kaip tik tą rytą jis susitiko Jurgį laiptų aikštelėje ir atskleidė jam savo mintis. „Supranti, – tarė Jonaitis, – tu irgi esi Dievas. Ir aš, ir tu, ir visi žmonės, visas pasaulis. Visa tai – Dievas. Supranti?“ Jurgis atidžiai į jį pažiūrėjo ir pasakė: „Atleisk, seni, man laikas žieminių padangų važiuoti, žiema už lango.“ Ir nuėjo. O Jonaitis vėl liko nesuprastas.

Mada

Važiuoja Jonaitis troleibusu, ir įlipa septynios moterys – įvairaus amžiaus, ir visų užpakaliukai aptempti, daugiausia džinsais. Tokia mada. Ir, kaip tyčia, atsistojo jos nugara į Jonaitį – ir jis mato visus septynis užpakaliukus. Viskas pabrėžta kaip ant podiumo, nes juk striukės specialiai trumpos, kad užpakaliukai matytųsi. Bloga pasidarė Jonaičiui nuo tokio užpakaliukų kiekio, jis juk vyras. O važiuoti dar reikia penkias stoteles. O moterys mindžikuoja nuo vienos kojos ant kitos tarsi tyčia: sėdmenys-kamuoliai prieš akis šen ir ten juda, tai suapvalėja, tai įgyja elipsės formą... Kai kurioms pasimato nuoga nugara virš džinsų, kelnaitės išlenda. „Na kas čia dabar, – pagalvojo Jonaitis. – Juk tai niekšybė! Kodėl aš turiu kentėti? Kas per mada? Juk jos turi žinoti, kad esu gyvas žmogus – kam mane kankinti? Kas per fašizmas? Kas apgins mano teises?“

O tos moterys net nežinojo apie Jonaičio mintis, o tiesiog stovėjo ir pavargusios mindžikavo nuo vienos kojos ant kitos, visiškai nenorėdamos nieko sujaudinti. Jos buvo visiškai padorios, ne prostitutės ir net savo vaikų motinos (buvo ten net mokytojų ir viena universiteto profesorė) – jos net ir nesuprato, kad jų užpakaliukai demonstruojami. O jei ir suprato, tai joms visiškai nebuvo gėda, nes tai ne devynioliktas amžius ir ne kokie nors Emyratai. Tiesiog tokia mada.

Jubiliejus

98 ☐ Suėjo Jonaičiui keturiasdešimt metų – o jis uždraudė save sveikinti. „Nenoriu, kvailystės visa tai, – pasakė jis žmonai, kuri norėjo sukviesti giminaičius ir bendradarbius. – Pirma, jei jau švęsti, tai apvaisinimą, o ne tada, kai man jau buvo devyni mėnesiai. Bet mes juk nežinome, kada tiksliai mane pradėjo. Na, be to, ir gėda bus švęsti pradėjimą – neįprasta juk. Na ir nepasakys tėvas, nes, esu tikras, neatmena. Kada pradėjo. O antra – pati pagalvok – mes juk gyvename pagal kokį kalendorių? Juk prieš daugelį amžių visus skaičiavimus stumtelėjo per dvi savaites. Na o trečia, laiko apskritai nėra – vien sąlyginumas. Kažkada žmonės ta nesąmone neužsiiminėjo ir neskaičiavo, kiek nugyveno ir kiek lieka nugyventi. Gyveno sau kaip amžini." O žmona žiūri į Jonaitį štai tokiomis akimis. „Nesąmonė visa tai – visos tos „sukaktys", „jubiliejai", kad tik žmogui nuotaiką gadintų, primintų apie laiką, – sako tada Jonaitis. – Negalvok apie laiką ir jo nebus." O žmona toliau va taip žiūri į Jonaitį ir jau nė nebesistebi. Tik pirštais į staktą barbena. O paskui nuėjo grindų plauti. Taip ir neatšventė jubiliejaus.

Šlovė

Kada Jonaičiui skyrė tarptautinę Bergolco premiją, Jonaitis išsigando. Iki tol jo niekas nepažinojo, o čia staiga ėmė iš televizijos skambinti ir užsinorėjo filmuoti. Jonaitis suprato, kad televizininkams reikia duoną užsidirbti, bet pasirodyti prieš visus kvailam? Jonaitis įprato gyventi šešėlyje ir nemėgo atsidurti visų akivaizdoje. O ir nemokėjo kalbėti bei būti aktoriumi. O čia jam skambina, primygtinai prašo. Tada Jonaitis pasakė, kad jis nenori. Na, jam ir sako: „O kodėl jūs nenorite? Kas čia dabar?" – „O va nenoriu, ir viskas, – atsako Jonaitis (įkyrėjo jam). – Va nenoriu." – „Bet juk visi nori, kad juos filmuotų ir rodytų per televiziją." – „Kam?" – „Tam, kad tai šlovė." – „O kam man jūsų šlovė?" – klausia Jonaitis. – „Kaip tai kam? – nesupranta tie, iš televizijos. – Tam, kad tai malonu." – „O man, žinote, malonu, kada manęs per televiziją nerodo. O jei mane rodo, tai man nemalonu." – „Tada esate ne visai normalus, – sako piktai tie, iš televizijos. – Jūs, dovanokite, mus įžeidžiate ir mūsų profesiją." – „O jūs, dovanokite, mane įžeidžiate, vadindami nenormaliu, – sako Jonaitis. – Man atrodo, normaliau yra, kai žmogus nenori lįsti į ekraną, saugo savo pasaulį." – „Tai mes jį ir parodysim, jūsų pasaulį", – bando atvesti Jonaitį į protą televizininkai. „Ne, jūs jį iš manęs pavogsite, – atsako Jonaitis. – Štai kai papasakosite apie

mane, mano biografiją ir visa kita, kad visi išgirstų ir pamatytų, taip ir pavogsite. Neliks manęs. Visiems laikams." – „Kaipgi? – nesupranta televizijoje. – Mes tos jūsų kalbos nesuprantame." – „Ir niekada nesuprasite, jūs ne tokie žmonės", – atsakė Jonaitis ir padėjo ragelį. Tada televizininkai ne juokais įsižeidė ir pasistengė, kad apie Jonaičio premiją nė pelė necyptelėtų: tarsi jos nebūtų buvę. O žmona, kai sužinojo, tai ir sako Jonaičiui: „Na ir kvailys gi tu. Kiti džiaugiasi, kad juos per televiziją rodo." – „Ir tu džiaugtumeisi, jei mane per televiziją parodytų?" – klausia jos Jonaitis. „O kodėl gi ne, – atsako žmona. – Štai Marijai Petrauskienei galėčiau pasakyti, kad televizorių pasižiūrėtų. Ir Sofijai Aleksiūnienei." Ėmė tada Jonaitis galvoti: galbūt paskambinti į televiziją ir paprašyti, kad jį vis dėlto parodytų? Dėl žmonos?

Tingulys

Kažkaip Jonaitį nuvargino gyvenimas, ir vyras nusprendė nieko neveikti. Na tiesiog visiškai nieko. Štai kaip atsikėlė rytą, taip nieko ir nedarė. Atsisėdo ir sėdi ant lovos, žiūri per langą. Paskui nuėjo į virtuvę, išsivirė kavos, atsisėdo lodžijoje į šezlongą ir vėl žiūri – į paukštelį medyje. Pusę valandos žiūrėjo. Paskui išėjo į gatvę – ir žiūri į žmones, mašinas. O paskui užsuko į skverą, ten vabalą pamatė – ir į vabalą žiūri. Žiūri ir visiškai nieko negalvoja. Žiūri, kaip vabalas kojeles ir ūselius judina. O tada žiūri, kaip plaukia debesys žydru dangumi – balti, gauruoti, tarsi pasakoje. Ir taip visą dieną – na, tiesiog kažkoks tingulys apėmė. Vakare pareina Jonaitis namo, o ten žmona jau iš darbo grįžo, pavargusi. „Ką šiandien veikei?“ – klausia žmona. – „Nieko“, – atsako Jonaitis. – „Kaip galima nieko neveikti?“ – stebisi žmona. – „O va taip“, – atsako Jonaitis ir šypsosi, tarsi kokią gyvenimo paslaptį perprato, o pasipasakoti nenori.

Jaunikliai

Kai Jonaitis pasidarė jau vyresnis, tai vyresni pasidarė ir jo vaikai. Ir sūnus jo vedė. O duktė, suprantama, ištekėjo. Sūnui gimė du vaikai, o dukrai trys. Ir gyveno jie savo gyvenimą, kartais ir pamiršdami Jonaitį – suprantama juk, reikalų daug. Na ir toli – į kitą šalį išvyko. O Jonaitis ir galvoja: „Tai kaipgi čia dabar išeina – aš juos dėl jų pagimdžiau? O kaipgi aš? Aš dabar vienas, ar ką. Kažkokiame jų gyvenimo pakraštyje, kaip suprantu. Kaip koks prielipas. O ką daryti?“ Bet paskui, gerai pagalvojęs, Jonaitis pasakė sau: „O juk tai normalu, kad juos dėl jų pagimdžiau ir užauginau, o ne sau. Kad jie mane tarsi ėmė pamiršti. Tai labai net normalu. O jei jie aplink mane bėgiotų ir akių neatitraukdami žiūrėtų, užuot gyvenę savo gyvenimą, tai tas būtų nenormalu. Aš savo padariau – išliejau juos iš savęs, dirbau dėl jų, atiduodamas jiems savo gyvybę, ir jie dabar sustiprėjo ir išskrido toliau gyventi. O man liko žvelgti į tą pusę, kur manęs jau visai nebus, nes aš savo funkciją šioje žemėje atlikau. Ir labai net normalu, kad man taip liūdna ir verkti norisi.“ Štai kaip keistai galvojo Jonaitis, šnypšdamasis į vienkartinę nosinaitę.

Jūra

Būdavo, kad Jonaitis galvoja: „Kiek šiandien žemėje kraujo? Juk jei viename žmoguje, tarkim, trys litrai kraujo, o dešimtyje – trisdešimt, o šimte – trys šimtai litrų, tai yra trisdešimt kibirų kraujo. Tai juk ne vieną vonią galima pripildyti!“ Keista, ar ne, įsivaizduoti kraują paprastu skysčiu, tik raudonu? Juk galima taip įsivaizduoti tūkstančio žmonių kraują – tris tūkstančius litrų. Milijono – tris milijonus litrų, tai šimtai cisternų – ežeras. O jei nuleistume kraują visiems dabartiniams žemės gyventojams, šešiems tūkstančiams milijonų, tai bus, ko gero, ir jūra iš tikro kraujo. Juk tai siaubas, ar ne? Raudonas bangas siūbuojanti, link horizonto besidriekianti *šilto kraujo jūra*. „Taip, siaubas, – atsako pats sau Jonaitis. – Bet kita vertus? Pavyzdžiui, koks nors tironas galėtų tą padaryti su žmonija. Vien tik tam, kad pamatytų, kaip atrodo žmogaus kraujo jūra. Kad paskui nusirengtų nuogai ir nuplauktų toli, vaikų ir senių, moterų ir vyrų krauju, o paskui nuskęstų, nes kam gyventi sunaikinus žmoniją.“ Kas per Jonaičio mintys? Ar tik jam nereikia kreiptis į specialistą, pasikonsultuoti? Pagerti magnio su kalciu? Juk tos mintys trukdo Jonaičiui gyventi ir užsiimti visuomenei naudingu darbu. Jos atitraukia nuo darbo našumo. Kiti žmonės jų neturi, o Jonaitis turi. Kodėl? Kokia,

pavyzdžiui, iš jų nauda visuomenei? Vaikams našlaičiams? Vienišoms moterims? Šąlantiems speige paukšteliams? Kaip tos mintys gali prisidėti prie piliečių gerovės? Miesto gatvių švaros? Tai juk visiškai laukinės ir niekam nereikalingos mintys.

Egoizmas

Jonaičio žmona labai krimtosi, kada duktė pirmąkart išvažiavo iš namų – toli į Australiją. Nors ir beveik suaugusi, o vis tiek neramu. Skambino, siuntė SMS, klausinėjo. Bet staiga Jonaitis pamatė, kaip žmona guli vonioje ir šypsosi. O duktė, vadinasi, kažkur ten toli – o žmona šypsosi. Gera jai šiltame vandenyje. Ir kava šalia ant taburetės. Ir moterų žurnalas rankose. Tai ko gi ji dabar nesikremta, žmona, tarsi duktė būtų ne toli Australijoje, o gretimame kambaryje pamokas ruoštų? Kodėl egoistiška laime mėgaujasi, užuot vietos sau neradusi dėl dukters?

Kaltė

106 ☐ Jonaitis nusprendė paprašyti atleidimo žmonos. Taip sau. „Atleisk.“ Paskui jis nusprendė paprašyti atleidimo dukters: „Atleisk.“ – „Už ką, tėte?“ – „Už viską.“ Paskui katės, šuns. Medžio. Vabaliuko ir kirminėlio. Štai taip ir vaikščiojo Jonaitis, lenkėsi visiems ir kalbėjo: „Atleisk.“ Ir saulei nusilenkė, ir net akmeniui prie kelio. Ir taip jam kažkodėl gera sieloje. Dainuoti norisi.

Žmonės sukinėjo pirštą prie smilkinio, o kirminėliai nesukinėjo, o tylėdami klausėsi.

Gera būti šventam.

Turinys

Musė I / 5 Ko reikia / 6 Gimdymas / 7 Atradimas / 8 Ūsai / 9 Iš kur blogis / 10 Bedvasiškumas / 11 Gyvenimo laikas / 12 Viskas gerai / 13 Pareiga / 14 Vanduo / 15 Buvimo vieta / 16 Priešingai / 17 Gyvenimo metai / 18 Dievo pinigai / 19 Kur laimė / 20 Daugybė / 21 Tamošaitis ir Nemeikšis / 23 Saulėlydis / 24 Kultūra / 25 Heroizmas / 26 Ko nori Dievas / 27 Na, nieko sau / 28 Išmintis / 29 Laimingas sapnas / 30 Nubudus / 31 Valdžia / 32 Karti šlovė / 33 Sviderskio turtas / 34 Labai keistas namas / 35 Gyvenimo būdas / 36 Auklėjimas / 37 Proto žala / 38 Sidoravičiaus žygdarbis / 39 Ties riba / 40 Stotis / 41 Susitikimas / 42 Paradoksas / 43 Veidrodis / 44 Dievo patelės / 45 Gaila Dievo / 46 Dievo išmintis / 47 Blogis / 48 Kas teisus / 49 Nuoširdumas / 50 Apatiniai / 51 Sviderskio sapnas / 53 Piotras Iljičius ir Nikolajus Timofejevičius / 55 Prietarai 1 / 56 Prietarai 2 / 57 Troškimų logika / 58 Stebuklai / 59 Elektra / 60 Pasauliai / 61 Susitikimas / 63 Bethovenas / 64 Svecevičius ir jo moterys / 66 Dievas-fašistas / 68 Diena / 69

IŠ JONAIČIO GYVENIMO

Kaip prasideda karai / 71 Vizitas / 72 Gyvenimas ant kalno / 73 Kodėl šypsojosi Jonaitis / 74 Jonaičio laimė / 75 Klevas / 76 Tyla / 77 Humoras / 78 Jonaičio mintys / 79 Konstitucija / 81 Santuokinė naktis / 82 9865 metai / 83 Super „aš" (Jonaičio paslaptis) / 84 Išėjimas / 87 Svetima valia / 88 Musė 2 / 90 Praleista proga / 92 Nedėmesinga žmona / 93 Ateiviai / 94 Amžius / 95 Žieminės padangos / 96 Mada / 97 Jubiliejus / 98 Šlovė / 99 Tingulys / 101 Jaunikliai / 102 Jūra / 103 Egoizmas / 105 Kaltė / 106

MELNIKAS, JAROSLAVAS

ME-126

LABAI KEISTAS NAMAS: 88 ROMANAI / JAROSLAVAS MELNIKAS. –

VILNIUS: LIETUVOS RAŠYTOJŲ SĄJUNGOS LEIDYKLA. 2008. – 108 P.

ISBN 978-9986-39-521-8

Šie miniatiūros žanro kūriniai, sąmojingai pavadinti romanais, – savotiška gyvenimo filosofija, kuria mėginama atsakyti į klausimą, kaip žmogui išsaugoti save, nedegraduoti šiuolaikiniame pasaulyje. Juose gan neįprastai susipina rimtumas, lyrizmas ir ironija. Filosofija ir buitinis pasakojimas. Fiziologija ir dvasingumas. Šokiruojantis atvirumas, grindžiantis kelią į atsiveriančią tiesą.

UDK 888.2-3

Jaroslavas Melnikas / Labai keistas namas / 88 romanai

/ Redaktorė Gražina Pruskuvienė / Dailininkas Romas Orantas

/ Korektorė Virginija Savickienė / Maketavo Dalia Kavaliūnaitė

2008 01 29. 1,9 leidyb. apsk. l. 663-ioji leidyklos knyga. Užsakymas 132.

Išleido Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, K. Sirvydo 6, LT-01101 Vilnius.

www.rsleidykla.lt / info@rsleidykla.lt

Spausdino AB „Aušra", Vytauto pr. 23, LT-44352 Kaunas.

www.ausra.lt / ausra@ausra.lt

Neįsijungti televizoriaus, kai norisi.
Neskambinti, kai reikia. Atsisakyti skanaus
maisto. Saldaus miego. Išeiti į šaltą naktį,
į drėgną rytą. Važiuoti lietui lyjant į kalnus.
Rimtai nežiūrėti „į šlovę", „nuomones",
„pinigus". Neteikti reikšmės daiktams.
Neatverti sielos, kai labai sunku. Laikyti paslaptyje
savo meilę. Nedaryti nieko, ko norėtųsi.
Skausti save kasdien. Kad būtum laimingas.
Riboti iki begalybės – kad gautum neribotą laisvę.
Ko reikia akmeniui prie jūros?